

Владимир Димитријевић  
СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

САДРЖАЈ

3

Горки плодови „дијалога“/  
Екуменизам од прамајке Еве до данас

11

Степинац за почетнике/  
Поводом једне узалудне комисије

26

Свако при своме/ Опет о једној узалудној комисији

32

*Roma locuta, causa finita!*

39

Косово ван Србије, папа у Србији/  
Куда воде лажни дијалози?

48

Тешка је рука Немањића Саве/  
Зашто се не обележава важна годишњица

56

Колико треба да нас побију да бисмо најзад схватили?  
/Споменик Степинцу и једна комисија





## О ОВОМ ДЕЛУ

Књижица коју читалац има у рукама настала је у доба рада мешовите православно – римокатоличке комисије за дијалог о Степинцу, кога је папа Иван Павао Други још 1998. године прогласио за „блаженога“ и који ће ускоро бити канонизиран као универзални светац римокатолицизма. У њој се налазе како чињенице о злочиначком деловању Степинца, једне од главних узданица усташке Хрватске, тако и о узалудном раду поменутог комисије која је, по ко зна који пут, показала сву лаж екуменизма, религиозног глобализма наших дана.

Текстови овде сабрани раније су објављивани различитим поводомима, што у штампи, што на Интернету. Верујемо да ће читалац разумети прочитано.

*Аутор  
Уочи Савиндана 2018.*





## ГОРКИ ПЛОДОВИ „ДИЈАЛОГА“ / ЕКУМЕНИЗАМ ОД ПРАМАЈКЕ ЕВЕ ДО ДАНАС

### УНИЈАТИ ПРОТИВ КРСНОГ ХОДА И ИЗЈАВЕ РУСКИХ ЕКУМЕНИСТА

Првог августа 2016, после жестоког вербалног напада Свјатослава Шевчука, поглавара унијата, на Украјинску Православну Цркву Московске Патријаршије, коју је изружио због организације свепобедног крсног хода у славу Божју и Светог равноапостолног Владимира, Служба за комуникацију с јавношћу Одељења спољних црквених послова Московске Патријаршије (ОСЦП МП), издала је саопштење у коме пише: „27. јула 2106. године у Кијеву завршен је догађај без преседана по свом духовном и грађанском значају – Свеукрајинска литија мира, љубави и молитве за Украјину, организован на иницијативу Украјинске Православне Цркве... Па ипак, и овако добро дело, које је имало за циљ да надиђе поделе у украјинском друштву, изложено је циничним нападима и неправедним оптужбама од стране руководства Украјинске гркокатоличке цркве, која је овај догађај искористила као повод за нове злобне и циничне оптужбе на рачун канонске Украјинске Православне Цркве/.../ Унија, наметана огњем и мачем вековима, и сада показује своје непријатељство према Православљу.

Опет и опет, упркос договорима, који су, после великих напора, постигнути на високом нивоу између Православне и Католичке Цркве, унија се показује као снага која сеје непријатељство и мржњу, систематски и доследно стављајући препреке на путу помирења између Истока и Запада./.../Из ових изјава које одишу мржњом јасно је да је канонско Православље и даље мета сурових напада унијатских лидера. Вековима су унијати настојали да се обрачунају с Православљем уз помоћ световних власти, када је то било могуће, путем разних инсинуација, подметања и обмана. И сада својим политизованим изјавама гркокатоличко руководство опет настоји да забије клин између православних и католика.“(1) Затим су се аутори саопштење ОСЦП МС

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

позвали на документ Мешо вите комисије за дијалог Прваославне и Римикатоличке цркве, тзв. „Баламандски споразум“ из 1993 ( иначе, жестоко критикован од стране великих православних богослова, попут Саве Романидиса и оца Георгија Григоријатског зато што је папистима признао пуновредне Свете Тајне ). У Баламандском споразуму унија је као метод осуђена, стекли су сарадници ОСЦП МП. Позвали су се руски екуменистички бирократи и на тачку 25. декларације патријарха Кирила и папе Фрање, где је унија такође осуђена као метод, и закукали да се Шевчук не држи договора у Хавани, него сеје смутњу на Украјини, чак критикујући заједнички став руског патријаха и римског папе.

Због свега, Служба за комуникацију са јавношћу ОСЦП МП најављује да ће Московска патријаршија тражити да следећи сусрет комисије за дијалог православних и римокатолика мора да буде посвећен питању унијата и њихове агресивности, и да се у дијалогу не може ићи даље док се то питање не реши ( а оно је, тобож, било решено у Баламанду 1993 ).

### САХИТЛЕРОМ ПРОТИВ УКРАЈИНСКЕ СС ДИВИЗИЈЕ?

Православни аналитичар и борац за руску Украјину, Игор Друз, поводом саопштења ОСЦП МП је написао: „Ако се овај одломак преведе с језика „црквене“ либералне пропаганде, у њему је реч о томе како унијати спречавају остварење добрих споразума који су, тобож, постигнути на скандалозно познатом сусрету између папе Фрање и патријарха Кирила у Хавани. Овде је реч о томе како унијати, тобож, јесу некаква самостална и утицајна сила, која ратује против „доброг“ папе Фрање и његових партнера у преговорима. Али, „Украјинска гркокатоличка црква“ (УГКЦ) је само једно одељење Ватикана, и ништа више. Унијатска „црква“ никад ништа битно није радила без воље римског папе. Глава „УГКЦ“ Свјатослав Шевчук се и налази „на врху“ само захваљујући личним симпатијама папе Фрање који је с њим тесно сарађивао док су били у Аргентини./.../После хаванског сусрета папа Фрања се не једном сретао са Свјатославом Шевчуком, говорио је о њему најсрдачније могуће, називајући га „скоро рођаком“, с којим је на „ти“. Уз то, Свјатослав Шевчук није прекидао са својом антируском и антиправославном делатношћу, тако да загрљаје Шевчука с папом Фрањом који су уследили ( после Хаване, нап. В.Д.)

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

можемо сматрати изразима захвалности папе римског свом оданом слуги за добро извршене наредбе.“(2) По Друзу, и сами украјински римокатолици свим силама подржавају неонацистички режим у Кијеву, а украјинску војску снабдевају новцем, оружјем и капеланима – русофобима. Укронацистичку солдатеку је благосиљао и садашњи папски нунције, као што је његов претходник био лични учесник Евромајдана ( може ли нунције да овако поступа без папиног благослова?) Друз каже да ништа од овога није чудно; јер, унију су смислиле баш римске папе, које су силу у спровођењу свог злочиначког антиправославног подухвата примењивале ослањајући се на одане им владаре Пољске и Литве.

Друз је, с пуним правом, крајње ироничан кад критикује став руских екумениста, по којима, каже он, „неки зли унијати су се, сами по себи, без намере римских папа, појавили однекуд, а затим су вековима настојали да „забију клин“ између „добрих“ католика и православаца. И ето, сада, ти зли унијати „ОПЕТ“ желе да тај клин забију...То је исто као да је 1941. Кремљ упутио овакву изјаву Хитлеру: „Драги фиреру, стобом смо закључили изврстан пакт о ненападању. Али нам много зла наноси батаљон украјинских националиста „Нахтигал“. Тај батаљон је упао у Лавов и убија мирно становништво. Требало би да скупа зауставимо те велике и ужасне укронацисте који, тобож припадајући Вермахту, у самој ствари представљају огромну самосталну снагу, и штете совјетско – немачким односима. И тада ћемо опет, и одмах, постати Ваши пријатељи, и нећемо да бранимо Москву од Вас“...Апсурдно? Ништа мањи апсурд покушава да у свест православних удене митрополит Иларион. Па шта може, по мишљењу ОСЦП које он води, да нас спасе од злих унијата, који „забијају клин“? Наравно, чувени екуменски „дијалог“! Већ саму ту реч либералних политичара у мантијама не можеш да слушаш без саркастичног смешка!“(2)

Друз је сурови реалиста: „Никаквог сукоба између унијата и папе Франје није било – какви су сукоби могући између господара и његових слугу? Узгред буди речено, агресивним деловањем против Цркве и Русије Шевчук је заслужио и похвалу других архитеката сатанског новог светског поретка. Амбасадор САД, на пример, назвао је Шевчука најврснијим човеком кога је срео

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

током боравка на Украјини, и рекао да је он достојан да „обликује будућност Украјине“:(2)

Уместо да се односи с Ватиканом прекину, вели Друз, рад православно – папистичких мешовитих комисија за „дијалог“ се наставља. Напала нас је дивизија украјинских есесеоваца „Галиција“, а ми ћемо због тога да се грлимо с Хитлером, иронише он. Као да се не схвата да папу Фрању више не занима „филиокве“ и сличне приче; он више није старовремски јеретик, него лидер у стварању синкретистичке религије Њу Ејца, основе за долазак антихриста. Снисходљивим понашањем према човеку који настоји да себи потчини православне свим могућим методама, и који је непријатељ канонског правоверја на Украјини, руски екуменисти подривају одбрамбене позиције саме Русије.

### ДИЈАЛОГ О СТЕПИНЦУ

Врх СПЦ је пристао на ватиканску комисију о Степинцу, која је формирана да би се наводно преиспитала његова улога у Другом светском рату, пре но што се обави Степинчева канонизација. И сад ће та комисија тобож да реши проблеме радећи са ватиканским историчарима и хрватским следбеницима „блаженог Алојзија“. У ствари, формирање те комисије је велики промашај од самог почетка. Зашто? О томе је писао правни историчар др Зоран Чворовић: „На мајском заседању СА Сабора ( 2015, нап. В.Д) донета је одлука да се прихвати позив Ватикана, уручен посредством првог папског мисионара, кардинала К. Коха, да СПЦ са Хрватском бискупском конференцијом формира мешовиту комисију за дијалог о историјској улози загребачког надбискупа и војног викара НДХ – кардинала Алојзија Степинца. Сваку одлуку највишег тела наше помесне Цркве, па и ову горе наведену, треба прво анализирати из угла канона Једне Свете Саборне Васељенске Православне Цркве, као непромењивог и општеважећег темеља њеног учења и устројства.

По речима најауторитативнијег нововековног српског каноничара еп. Н. Милаша, Православну Цркву, када ступа у интерконфесионалне односе, какав је и овај са римокатолицима око личности блаженог Степинца, „управља само своје право“. Уз то, „Црква не врши никакаве спољашње јурисдикције наспрам

других хришћанских вјероисповести, нити наспрам чланова тих вјероисповести”.

**Горња црквеноправна премиса.** Мада због времена заседања васељенских сабора (последњи VII Васељенски сабор заседао је у 8. веку) не постоји канон који би се непосредно бавио догматском страном римокатолицизма, из угла 7. правила III Васељенског сабора, који је под претњом анатеме прописао обавезу васељенске Цркве да у будуће неизмењним чува Никео-цариградски Символ вере, јасно произилази да је доцнијом папском интервенцијом у VIII члан Символа вере, у виду уношења додатка *filioque*, почињен најтежи црквени преступ – јерес. Јер, по тумачењу византијског каноничара Зонаре, „јеретици су сви, који уче противно православној вјери, било да су они одавна или од скоро одлучени од цркве, било да слиједе старој или новој некој јереси”. Да римокатоличко новачење представља, речју Св. Марка Ефеског - јерес („Латини нису само расколници, него и јеретици”), тврдили су не само сви Оци Цркве од Истока после 1054. године, већ и поједини западни сабори и учитељи Цркве, који су још пре 1054. подизали глас против самовољних папских интерполација у Символу вере. Тако, примера ради, оци Латеранског сабора од 649. године, под председништвом папе Мартина, предали су анатему сваког ко би се „усудио уносити у цркву други какав символ, или и исти, али поврјеђен ма у једној јоти”; папа Јован VIII је 879. године патријарху Фотију, који је осудио јеретичку „хулу на Духа Светога”, обећао да ће уништити противканонски уметак у Символ вере.

**Доња црквеноправна премиса.** Како је римокатолицизма од светих отаца једногласно (*consensus patrum*) осуђен као јерес, онда се на римокатоличке светитеље примењује 9. правило Лаодикијског помесног сабора који забрањује православним хришћанима да на било који начин учествују у поштовању и прослављању јеретичких мученика и светитеља.

**Црквено-правни закључак.** Закључујући по силогизму, из наведених црквено-правних премиса произилази да учешће представника СПЦ у мешовитој комисији, која је само карика у ланцу који ће довести до канонизације блаженог А. Степинца, представља прворазредни црквено-казнени преступ. Да задатак комисије није некакво научно утврђивање историјске истине, већ *post factum* добијање сагласности СПЦ за канонизацију

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

Степинца, потврђују речи утицајног екуменистичког теолога и медијског коментатора током папине посете Сарајеву, Драга Пилсела, да је „канонизација Степинца готова ствар за Ватикан“, али да је то „проглашење свецем стављено на чекање, јер се тражи удобровољавање српске стране“» (3) Наравно да је за Ватикан и Хрвате канонизација Степинца готова ствар: њега је папа Иван Павао Други 1998. године прогласио «блаженим» и њему се у Хрватској и широм света моле као свецу. Њему се као свецу служи служба и у римокатоличким храмовима у Србији.(4) Широм света постоје римокатоличке школе које се зову по Степинцу.(5) И о чему та комисија сад треба да расправља? Српски епископи ће убедити папу и Хрвате да Степинац није светац? Па то је апсурдно.

Али, зашто онда комисија?

Зато што екуменисти са православног Истока имају једног идола, који се зове „дијалог“. Они мисле да су, кад је дијалог с јеретицима у питању, мудрији и љубвеобилнији од Светог апостола Павла, који је рекао: *“Човека јеретика по првом и другом саветовању клони се, знајући да се такав изопачио, и греши и сам је себе осудио.”* (Тит. 3,10-11). Степинац је, дакле, већ проглашен за свеца, и римокатолици целог света му се моле, али ми ћемо, ипак, ући у дијалог. Јер, ми, теоретичари и практичари екуменског дијалога, макар то јавно не говорили, ЈЕСМО мудрији и вештији „преговарачи“ од апостола Павла, кога је Свети Златоуст звао устима Господњим.

### ИДОЛАТРИЈА ДИЈАЛОГА

Основна западна предрасуда, коју је описао кнез Николај Трубецкој у својој књизи „Европа и човечанство“, јесте уверење да је „романогерманска цивилизација“ највиша на свету, и да сви остали морају да јој се, хтели не хтели, покоре. Када су заснивали екуменски покрет, протестанти ( којима су се касније придружили и римокатолици ) поставили су пред православне једноставан захтев – да се прилагоде западним критеријумима „екуменског дијалога“, то јест да статирају и слушају туђе поуке. Као што је давно било запажено, „православни су у сусрет са западним хришћанима ушли непромишљено, приставши на декоративну улогу „древно-хришћанске егзотике“, а заправо се десило да су од самог почетка упали у „западни жрвањ“, у



## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

мреже западних дихотомија и проблема, са обавезом да свој еклисиолошки идентитет изражавају искључиво на западном (богословском) идиому“. Одатле потпуна заслепљеност екумениста са Истока – они не смеју да кажу „цар је го“ јер су сами себе убедили да цар носи најлепшу могућу порфиру.

Екуменисти своје слабости покушавају да прикрију позивајући се на догађаје из прошлости Цркве. Рецимо, на беседу Светог Марка Ефеског приликом обраћања папи Еугену Четвртом, на почетку сабора у Фиренци и Ферари – тада се Свети Марко папи заиста обратио с изразима љубави и поштовања, надајући се да ће Запад схватити своје заблуде и вратити се јединству Цркве Божје. Али, екуменисти прећуткују да Свети Марко, кад је видео да папа и паписти не одступају од јереси, више није водио никакав дијалог с њима, него је повео борбу против уније, и говорио: “Бежите од паписта као што се бежи од змија“.

Неко је запазио – Црква никад није водила јалове дијалог, него је спасоносним монологом проповеди и мученичког сведочења, све призивала на покајање и враћање Христу, Чије је Она Тело. Екуменистички дијалог се, међутим, увек и свагда бавио претумачивањем самоочевидних истина вере. И ако човек размишља метафизички, архетип екуменистичког дијалога је повест из Књиге постања.

### ПРВИ ЕКУМЕНИСТИЧКИ ДИЈАЛОГ

*А змија беше најмудрија (најлукавија) међу свим зверима земаљским које створи Господ Бог. Рече змија жени: је ли истина да је Бог казао да не једете са свакога дрвета у врту? А жена рече змији: ми једемо род са сваког дрвета у врту. Само род с оног дрвета усред врта, казао је Бог, не једите и не дирајте у њ, да не умрете. А змија рече жени: Нећете ви смрћу умрети, него зна Бог да ће вам се у онај дан кад окусите од њега отворити очи, па ћете постати као богови и познати шта је добро а шта зло. И жена, видећи да је род на дрвету добар за јело и да га је милина гледати, и да је дрво врло драго ради знања, узбра род с њега и окуси, па даде мужу своме, те и он окуси. Тада се и једном и другом отворише очи и видеше да су наи, па сплетоше смоквино лишће и начинише себи прегаче. (Пост 3,1-7) Тако је изгледао први „екуменистички дијалог“ у историји човечанства. Бог је Адаму и Еви рекао да посте од плода са дрвета*

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

познања добра и зла, да би, кад духовно сазру, могли да га окусе, јер, како су говорили Свети Оци, познање добра и зла је добро, али у своје време. Змија каже Еви да је Творац њу и Адама слагао, и да ће, механичким једењем плода, достићи божански статус ( као да је обожење могуће без Бога и Његове благодати ). Ева наседа на превару скривену у „дијалошку“ обланду, и ево горких плодова – уместо да постану богови, Адам и Ева откривају своју греховну наготу и губе рај, јер је рај заједница с Богом, а не са плодом самовоље; тада упознају и смрт. Тако је и са екуменистима међу православнима: они тврде да су и паписти и протестанти црквене заједнице, а не јереси; тврде да молитвено општење с јеретцима све нас „обогаћује“. Због тога, плод екуменизма увек и свагда буде горчина преваре, јер јеретици постижу свој циљ – да буду признати као „Цркве“, а православнима остају расколи, поделе, сукоби, који се деценијама ( као у случају старокалендарског раскола у Грчкој и другде ) не могу решити.

А то је плод непослушности речи Божјој, о којој је речено да је *непослушност као грех од чарања, и непокорност као сујеверство и идолопоклонство* (Прва Самуилова, 15,23)

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ УПУТНИЦЕ (приступљено 8. августа 2016.)

1. <https://mospatru.ru/2016/08/01/news134450/>

2. <http://aminsu/content/analitika/9/4666/>

3. <http://borbazaveru.info/content/view/7911/1/>

4. <http://www.intermagazin.rs/neverovatno-u-srbiji-se-odrzava-misa-za-ustaskog-zlocinca/>

5. [https://en.wikipedia.org/wiki/Archbishop\\_Stepinac\\_High\\_School](https://en.wikipedia.org/wiki/Archbishop_Stepinac_High_School)





### СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ / ПОВОДОМ ЈЕДНЕ УЗАЛУДНЕ КОМИСИЈЕ

#### ПРИСТАНАК НА УЗАЛУДНОСТ

СА Сабор СПЦ пристао је, после свог мајског заседања, да се бави узалудним послом - а то је оснивање и рад комисије Ватикана и Српске Православне Цркве, за коју је у хрватском римокатоличком листу „Глас Концила“ већ саопштено да не може да заустави канонизацију Степинца.<sup>1</sup> То је знао и покојни академик Дејан Медаковић, који је у својим дневницима „Дани, сећања“ 15. фебруара 1980. године забележио како хрватски бискупи, на челу са надбискупом, будућим кардиналом, Фрањом Кухарићем, раде на проглашавању Степинца свецем: „Упорно припремају терен за његову беатификацију и темељно, плански граде његов култ. Нико то не спречава, а сутра то већ неће бити могућно. И ко ће онда из глава овог лаковерног света избити уверење да је он мученик и светац? Чак и са доказима у руци, људи ће се окретати од истине. Још један фалсификат се неометано уграђује у нашу будућност.“<sup>2</sup>

#### НАДА У ПОМИРЕЊЕ

У интервјуу који је дао дневнику „Данас“ око Васкрса 2012, епископ ремезијански Андреј, тадашњи викар патријарха србског г. Иринеја, најавио је да су могуће позитивне промене у односу Ватикана и СПЦ. По њему, „истина је да постоји добра воља код званичне Римокатоличке цркве да се и тај проблем усташтва из Другог светског рата још једном размотри, не само са историјске тачке гледишта, после чега ће сигурно уследити извињење Светог Оца, као што смо то видели почетком 21. века у Атини, поводом посете папе Јована Павла Другог Грчкој, када се он извинио због злодела крсташа над источним хришћанима у средњем веку, пре свега се то односи на Четврти крсташки

---

<sup>1</sup> <https://stanjestvari.com/2016/07/13/ватикан-заједничка-комисија-са-спц-не/>

<sup>2</sup> Дејан Медаковић, Дани, сећања III, Завод за уџбенике, Београд, 2005, стр. 399

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

поход из 1204. године на Цариград“<sup>3</sup> Епископ Андреј тада је изнео став по коме је главни разлог што папа неће бити позван у Ниш 2013, на прославу 1700-годишњице Миланског едиката чињеница да је у Другом светском рату у НДХ извршен геноцид над Србима, при чему се данас „многи римокатолици гнушају поступака учињених у име Римокатоличке цркве од стране Хрвата“<sup>4</sup> **Ова оптимистичка изјава српског архијереја очито је била плод жеље да, у временима турбуленција терминалног глобализма, што пре дође до зближавања с Римом (ради, како неки мисле, „заједничког сведочења“ хришћанства у секуларизованој Европи). То зближавање је, за сада, бар кад су Срби у питању, немогуће управо због сећања на догађаје из Другог светског рата на територији нацифашистичке марионетске творевине зване Независна Држава Хрватска.**

### ТОМПСОН – ВАТИКАНСКУЗДАНИЦА

Дан пре но што је папу Бенедикта Шеснаестог у Ватикану посетио оновремени председник Хрватске, Стјепан Месић, то је, новембра 2009, учинио Марко Перковић Томпсон, популарни хрватски певач, који на својим концертима пева о усташким кољачима, попут Павелићеве десне руке, Макса Лубурића и команданта „Црне легије“, Јуре Францетића. О њему стручњак за српско-хрватске односе, Ратко Димитровић, каже: “Забрањен му је наступ у неколико европских земаља што, видимо, није сметало папи Бенедикту да га прими и благослови“<sup>5</sup> Ипак, по Димитровићу, „одлука папе Бенедикта Шеснаестог да у службену аудијенцију прими хрватског певача Марка Перковића званог Томпсон изненадила је само оне који не познају историју 20. века. А та историја крцата је доказима да још од тридесетих година прошлог века преко Другог светског рата па све до данас траје веза између Свете столице и усташког покрета. И трајаће, нема дилеме“<sup>6</sup>

---

<sup>3</sup> Катарина Живановић: Епископ ремезијански Андреј: Папа неће бити позван у Србију док се не извини“, Данас, 15-16 април 2012, стр.2 Вакршњег додатка.

<sup>4</sup> Исто

<sup>5</sup> Ратко Димитровић: Томпсон код својих у Ватикану, Печат, 90/2009, стр. 43

<sup>6</sup> Исто

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

### УСТАШЕ – УЗОРНИ РИМОКАТОЛИЦИ

Усташки покрет је себе од почетка доживљавао као нераскидиви део папистичког хришћанства Запада, својеврсну крижарску војску против „шизматика“ (православних Срба), Јевреја и комуниста. У званичном „Службовнику усташке војске“, тачка 6, налази се усташка заклетва: „(Ја Н.Н.) Заклињем се Богом Свемогућим и свиме што ми је свето, да ћу се држати усташких начела и прописа, безусловно извршавати све налоге Поглавника, да ћу сваку повјерену ми тајну најстрожије чувати и никада ништа никоме одати. Заклињем се да ћу се у усташким редовима борити за извојевање самосталне хрватске државе и све учинити што ми Поглавник наложи. Ако се огријешим о ову заклетву, има ме по усташким прописима стићи казна смрти. Тако ми Бог помогао. Амен“.<sup>7</sup>

У тачки 9, пише, између осталог, следеће: „Побожност је темељ ћудоредног живота и побуђује на вјерно извршавање дужности. Треба увијек имати на уму Бога, којега смо призвали, да нам буде свједок код полагања свете усташке присега. /.../ Побожан човјек увијек настоји да изврши заповијед божју, а тим више смо ми дужни извршавати уговоре, на које смо се драговољно обвезали пред Богом, да ћемо их извршавати. Побожност нас подсећа увијек на присегу, којом се ми драговољно обвезујемо, да ћемо извршавати точно све налоге Поглавника.“<sup>8</sup> Зар нас ово не подсећа на основна правила послушности у римокатоличким монашким редовима, познатим по милитантном ширењу вере? **Како би рекао Предраг Р. Драгић Кијук: „Покоран мораш бити као лешина“ – најважнија је одредба борбене филозофије садржане у Конституцији и другим списима Игњација Лојоле, шпанског војника па монаха.“<sup>9</sup>**

### „БОГОУГОДНЕ“ УБИЦЕ

Када су убијали Србе, усташе су веровале да чине Богу угодно дело. Хрват – левичар, Милко Рифер, који је био у концлогору Јасеновац, прича о томе како су

---

<sup>7</sup> Богдан Кризман:Павелић и усташе, ЧТП Дело, ООУР Глобус издавачка делатност, Загреб, 1978,стр.534

<sup>8</sup> Исто

<sup>9</sup> Предраг Р. Драгић Кијук,Хришћанство без Христа,Рашкашкола,Београд,2012,стр.203

за нову 1943. годину усташе за логораше римокатолике приредиле свечану мису, коју је служио римокатолички свећеник, Звонко Брекало, и сам усташки официр. Рифер каже: “Поп Брекало носио је усташку униформу. Био је сатник и пријатељ Лубурићев, побратим Матковићев (зливовац из Јасеновца, нап. В.Д). И тај поп имао је толико дрскости и цинизма, да на најкрвавијем терену Европе, у име кршћанства, говори пред логорашима –који су на себи осјетили бич и ужарено жељезо његових најинтимнијих пријатеља, сурадника и истомишљеника – о љубави према ближњему и о томе како је бог свагдје и на свакоме мјесту, па и ту, међу нама, у логору, гдје је поклано и помлаћено на стотине хиљада људи, и гдје је свака стопа земље натопљена морем људске крви. Поп Брекало говорио је ту пред нама, у столарији, гдје је јучер Алага (усташки целат, нап. В. Д) тукао до изнемоглости једног логораша јер га није довољно девоотно поздравио.”<sup>10</sup> Брекало је, иначе, и сам учествовао у усташким покољима, а био је познат и по силовању логораша у Старој Градишци. И он није био једини; таквих је било на стотине. **До какве монструозности су долазили поједини хрватски „кршћани“, сведочи и овај случај: фратар Срећко Перић, из самостана Горица, обратио се с пролећа 1941. својој пастви: „Браћо Хрвати, идите и кољите све Србе, а најприје моју сестру која је удата за Србина. Када завршите посао, дођите к мени у цркву, гдје ћу вас исповиједити, па ће вам сви гријеси бити опрошћени“.**<sup>11</sup>

### ШТА КАЖЕ НЕПРИСТРАСНА ИСТОРИЈА

У својој студији „Ватикан, Европа и Рајх од Првог светског рата до Хладног рата“, француска историчарка Ани Лакроа Риз јасно указује на улогу папске столице у страдању православних Срба у хрватској „држави Божјој“. Она каже, између осталог: “У Хрватској је „етничко чишћење“ „ударило“ по Србима колико и по Јеврејима./.../ После радова које је објавио Фалкони или Аронс и Лофтус, не поставља се више питање да ли је Курија знала шта се дешава у Павлићеве држави и улози коју је у свему томе имало свештенство, од најнижих до највиших слојева. **Пије Дванаести је подржавао усташки**

---

<sup>10</sup> Милко Рифер: Јасеновац – град мртвих 1943, Накладни завод Хрватске, Загреб, 1946.

<sup>11</sup> Ратко Дмитровић, исто

**режим све до његовог пада и његово признавање се уопште не доводи у сумњу/.../** Покривао је злочине свештеника, било да се ради о личном учешћу, или о подржавању масакра (у концентрационим логорима, на другим местима, међу којима чак и унутар православних верских установа), пљачкања јеврејских и православних добара/.../.<sup>12</sup> **По Ани Лакроа Риз, “Француске архиве осветљавају „насилно покрштавање“ православаца. То је, заправо, био повратак на шпанску инквизицију која их је обавезала (пошто су избегли масакр) да изаберу између преласка у католицизам и смрти“.**<sup>13</sup> Ауторка подсећа и на то да Степинца неки покушавају да бране чињеницом да је он „протествовао“ код усташа због насилног прекрштавања Срба. То је, по њој, пука „легенда“<sup>14</sup>. Степинац јесте тражио да кандидати за прелазак у римокатолицизам буду искрени, али „теза о добровољности је била чист апсурд, алтернатива је била смрт.“<sup>15</sup>

### СРБСКЕ ЖРТВЕ И ИСТОРИЈСКО СЕЋАЊЕ ПАПИСТА

Наравно да хришћанско покајање није некакво пуко извињење, какво се Србима нуди да би заборавили везу НДХ – Ватикан. Покајање значи преумљење, промену ума, и сасвим нов, самоосуђујући поглед на оно што је у греху учињено. Има ли тога у Ватикану? Нема. Ако ништа друго, доказ је књига „Пио Дванаести и Други свјетски рат према ватиканским архивима“ званичног историчара и архивисте папске државе, Пјера Блета. Он се у књизи подробно бави темама какве су покушаји папе да спречи рат, однос Пија, Рузвелта и Мусолинија, ситуација у Немачкој, Пољској, Румунији, Мађарској, Словачкој, итд. У књизи је поменута и Хрватска. Из поглавља о НДХ сазнајемо да је Ватикан, преко свог изасланика, опата Марконеа, пратио ситуацију у Загребу и, наводно, покушавао да спасе Јевреје који су могли бити спасени, али, како тврди Блет, ток догађаја се није могао променити. Иако је 86% хрватских Јевреја било крштено у римокатолицизам, ни протести папиног представника,

---

<sup>12</sup> Ани Лакроа Риз: Ватикан, Европа и Рајх од Првог светског рата до Хладног рата, Службени гласник, Београд, 2006, стр. 465

<sup>13</sup> Исто

<sup>14</sup> Исто

<sup>15</sup> Исто

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

ни проповеди Степинца, нису помогли – Јевреји су изложени уништењу.<sup>16</sup> **Шта је, међутим, најстрашније у Блетовој књизи? У њој се, ни једном једином речју, не помињу Срби, који су били главни страдалници у НДХ; ни речи о масовном клању људи само зато што су православни, ни речи о насилном прекрштавању 250 хиљада припадника друге вере и њиховом превођењу у челични загрљај „Светог Оца“ у Риму. Ватикан је покушао да спасе Јевреје, није успео и – то је, по Блету, све! За званичног ватиканског историчара Срба у НДХ није било, а није било ни Јасеновца, ни Глине (где су Срби клани у свом храму), да о другим местима покоља, јамама попут Јадовна и Голубњаче и не говоримо... И – шта сад? За шта би се папа извинио пре него дође у посету СПЦ кад званична историографија Ватикана не признаје геноцид над Србима у Другом светском рату, који су извели ревносни папини крижари, усташе?**

### СТЕПИНАЦ И УСТАШЕ

**Хрватски надбискуп загребачки, касније кардинал, Алојзије Степинац, проглашен је „блаженим“ и уведен у римски светачник 1998. године, од стране папе Ивана Павла Другог, чиме је постао „државо-творни“ светац Хрвата, оно што је Србима Свети Сава. За време Другог светског рата, Степинац је био војни викар усташке војске и члан Државног сабора НДХ, руковођа прекрштавања Срба, човек од поверења усташког режима (додуше, повремено је долазио у сукоб са тим режимом, па и због његове суровости, али је у кључним тренуцима, подржавајући хрватску државу, био спреман да на све сукобе заборави). Он је 1941. године, а поводом покрштавања, писао Павелићу, рекавши: “Божјом милошћу нам се данас пружа пригода као никад у прошлости да помогнемо хрватску ствар и да спасимо велики број душа, људи добре воље, мирних сељака који живе међу католицима. Они познају католике и они њих познају. Њихово преобраћење је лако и прихватљиво.”<sup>17</sup> Такође, Степинац је 1943. године папи Пију писао о опасности нестанка НДХ под**

---

<sup>16</sup> Пјер Блет: Пио Дванаести и Други свјетски рат према ватиканским архивима, Кршћанска садашњост, Загреб, 2004, стр. 176-179

<sup>17</sup> Иван Цвитковић: Ко је био Алојзије Степинац, Сарајво, 1986, стр. 93



## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

ударима Срба и комуниста, у коме пише (док трају усташки покољи) да четници убијају у маси хрватско становништво католичке и муслиманске вероисповијести (пошто је Павелић муслимане у Босни сматрао Хрватима). Степинац узроке србских „масовних злочина“ тражи у Средњем веку, и каже да „од појаве српске династије Немањића (крајем 12. вијека), која је послје остала трајним идеалом Велике Србије, католици су били прогоњени/.../ Конац је био нестајање католицизма у првome мјесту у Црној Гори“<sup>18</sup> ... Иван Цвитковић указује на праву природу Степинчевог званичног акта: “Иако у писму детаљно пише о четничким покољима над становништвом и католичким свећеницима, Степинац не налази за потребно да бар једном ријечју проговори о усташким покољима и дивљањима над, такођер, недужним становништвом и православним свештеницима. Налази за потребно да Папи укаже на опасност од Велике Србије, а истовремено моли за „младу НДХ“ и напредак католицизма везује за њен опстанак и напредак. Пише и о присилним преласцима католика на православље, а ни ријечи самокритике над акцијама присилног покатоличења. Напротив, хвалећи се износи податак како је већ у католицизам преведено 240.000 православних и покушава оправдати усташка злодјела по Босни и Херцеговини и другдје.“<sup>19</sup> Степинац редовно благосиља усташку војску: рецимо, 1943. године, приликом одласка Павелићеве морнарице на Црно море, у борбу против Црвене армије. Иако се, како смо видели, повремено вербално ографивао од усташког насиља, па и учешћа нижег клера у Павелићевим трупама, Степинац је био човек од поверења хрватског нацистичког режима, па је 10. априла 1944, на годишњицу НДХ, био одликован Редом за заслуге – Велеред са звијездом, између осталог и зато што је „као надбискуп раскринкавао у земљи и изван земље одметнике са подручја Независне Државе Хрватске.“<sup>20</sup> А 24. марта 1945, док нацизам крепава свуда у Европи, бискупи НДХ, на челу са Степинцем, свету шаљу посланицу у којој оптужују Србе да су између два рата злостављали Хрвате, чија је основна црта „мирољубивост душе“, а за усташке покоље окривили су, опет, Србе, јер су они, тобож, приликом распада Југославије у априлу 1941.

---

<sup>18</sup> Исто

<sup>19</sup> Исто

<sup>20</sup> Исто

„извршили покоље над хрватским пучанством навијештајући затор и истребљење нашем народу“<sup>21</sup>, после чега је почела освета неких Хрвата, коју су бискупи, наводно, осудили. Дигавши свој глас против комуниста, римокатолички прелати су истакли да су Хрвати више од миленијума стремили својој држави, коју су и добили у Другом светском рату, па су они, као црквени пастири, вољу свог народа поштовали. Иако су настојали да се ограде од усташког режима који је пропадао, Степинац и бискупат нису порицали НДХ као државу хрватског народа, мада су је створиле Силе осовине као своју сателитску творевину, комадајући међународно признату Краљевину Југославију. **Ако се све ово зна (а зна свако ко се бар мало бавио нашом новијом историјом, каква је то онда машгарија о папином извињењу? Ако папа Степинца сматра за блаженог, а Хрвати га доживљавају као свеца – заштитника своје државе, у којој је протеривање и убијање Срба, што га је започео Павелић, довршио Фрањо Туђман (опет уз подршку Ватикана), о каквом је екуменизму реч?**

### ШТА БИ НАШИМ ЕПИСКОПИМА РЕКАО ИВО АНДРИЋ?

А Сабор СПЦ је маја 2015. године пристао на учешће у раду мешовите комисије ( србско-хрватско-ватиканске ) о Степинцу, која је формирана на предлог папе Фрање да би се наводно преиспитала надбискупова улога у Другом светском рату, пре но што се обави Степинчева канонизација као „универзалног свеца“ светског римокатолицизма. Наравно да је за Ватикан и Хрвате канонизација Степинца готова ствар: њега је папа Иван Павао Други 1998. године прогласио «блаженим» и њему се у Хрватској и широм света моле као свецу. Њему се као свецу служи служба и у римокатоличким храмовима у Србији. Широм света постоје римокатоличке школе које се зову по Степинцу. И о чему та комисија сад треба да расправља? Српски епископи ће убедити папу и Хрвате да Степинац није светац? У то се тешко може веровати. А чињенице су, одавно, познате.

У својим сећањима на Андрића, његова познаница Лепосава Бела Павловић записала је шта се збило са Андрићевим римокатолицизмом. Наиме, једнога дана 1942, на врата њихове породичне куће бануо је писац, и рекао да долази

---

<sup>21</sup> Исто

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

из полиције. Забринути отац Белин питао га је дали су и њега почели да зову у полицију, и зашто, а он је рекао да је ишао сам. Ево разлога: „Из капута је извадио своју легитимацију и пружио ми је: „Ево, прочитајте, молим Вас, на глас“. „Име, Иво/.../презиме, Андрић, народност – српска, вероисповест – без вере“- Ево, због те рубрике био сам у полицији –прекиде ме он. У ранијој легитимацији стајало је да сам вере католичке...“ – Једино су комунисти ти који стављају да су без вере - рече мој отац, – Тачно, нисам на то мислио, а сувише сам већ зашао у године да бих прелазео у православље, кад то није из убеђења. Немам ја ништа против католичке вере као такве, али да останем у њој данас, немогуће ми је. Добро познајем све оне у Загребу. Господину Степинцу било је довољно да, недељом, при одржавању мисе, горе са амвона, каже само три речи. Ниједна влас не би недостајала ни на једној српској глави. Али господин Степинац није нашао за вредно да те три речи изговори. А ја у овим временима не могу припадати једној религији, на чијем челу се, у мојој земљи, налази један Степинац...“<sup>22</sup>

### А ШТА БИ НАШИМ ЕПИСКОПИМА РЕКАО ДЕЈАН МЕДАКОВИЋ?

Академик Дејан Медаковић, потомак старе србске породице из Загреба, који је, за време Другог светског рата, и сам побегао испред усташког ножа, годинама је, у својим дневницима, „Дани, сећања“ пратио како „Црква у Хрвата“, уз помоћ Ватикана, гради култ Алојзија Степинца. Данас, када га суд у Загребу ослобађа сваке кривице, вреди се подсетити чињеница, онаквим каквим их је Медаковић уочио; ово је само завршетак једног дуготрајног процеса. ( Дејан Медаковић: Дани, сећања III, Завод за уџбенике, Београд, 2005).

Сведочења покојног академика утолико су драгоценија јер је он био објективан човек, који није све хрватске римокатолике поистовећивао са усташама. Он се у својим дневницима сећао др Јосипа Лончара, који је пред ђацима католичке семинарије Павелића звао „моралном и интелектуалном ништицом“<sup>23</sup>, као и бањалучког бискупа Пихлера, који је патријарха Германа

---

<sup>22</sup> Лепосава Бела Павловић: Сећање на Иву Андрића, Свеске Задужбине Иве Андрића, 14/1998, стр. 148.

<sup>23</sup> Дејан Медаковић: Дани, сећања III, Завод за уџбенике, Београд, 2005, 252

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

молио за опроштај због усташких злочина. Зато прелистајмо Медаковићеве дневнике скупа.

### АМЕРИЧКИ КОНГРЕС И СТЕПИНАЦ

У „Нину“, 18. марта 1979. године, изашао је текст о наступу пре америчким Конгресом хрватског емигрантског жупника Младена Чувала, који је замолио присутне политичке представнике САД да се боре за „остварење божанског права нација на самоопредељење“ ( подразумевао је разбијање Југославије, наравно). После њега, конгресмен Биађи је пред својим колегама опоменуо годишњицу Степинчеве смрти и покољ 29 свећеника у Хрватској 8. фебруара 1945 ( реч је о усташким фратрима са Широког Бријега побијеним у борби с партизанима ). Биађи је о Степинцу говорио као о „познатом крсташу за ствар људских права прогоњених и потлачених у Источној Европи“.<sup>24</sup> Овај конгресмен је изразио наду да ће папа Иван Павао Други, пореклом из Пољске, која је у ропству као и Југославија, допринети верским слободама у свету. Затим је конгресмен Грин најавио да ће велечасни Чувало у конгресној Комисији за безбедност и сарадњу у Европи изнете „информације о стању верских слобода у Југославији“.<sup>25</sup> Медаковић је, бележећи ово, уочио спрегу између „америчких конгресмена и усташки оријентисаног клерикализма“, као и то да се „у нашој земљи, усред Загреба, систематски негује култ кардинала Степинца“.<sup>26</sup>

### КУХАРИЋ У ВАТИКАНУ

Медаковић је редовно читао и коментарисао каптолски „Глас Концила“. Ова новина је, 13. маја 1979. године, донела чланак о „ходочашћу“ хрватских бискупа у Ватикан, а поводом 1100-годишњице писма папе Ивана Седмог кнезу Бранимиру, што је, по текстописцима, „прво познато нам признање хрватској државности у новој домовини“. Надбискуп ( касније кардинал ) загребачки Фрањо Кухарић је том приликом папи саопштио списак Хрвата за канонизацију ( међу њима је и оснивач крижарских братстава, Ханс Иван Мерц,

---

<sup>24</sup> Исто,65

<sup>25</sup> Исто

<sup>26</sup> Исто,67

беатификован у Бањалуци 2003. године ). Најважнији део Кухарићевог говора био је, међутим, следећи: „Спомињем овдје као великог свједока вјере загребачког надбискупа и кардинала Алојзија Степинца, а којему је у овој базилици пригодом његове смрти 1960. благе успомене папа Иван Двадесет Трећи одржао дирљив и свједочки говор“.<sup>27</sup> (121.

Медаковићу је све било јасно, иако је папа Војтила деловао другачије него његови претходници. Он је, по србском академику, конзервативац са „веселом маском“, који „скаче у базен, пева са младима уз гитару, прима младе наркомане, чак игра народне игре међу којима и полку“<sup>28</sup>, али не напушта начела милитантног римокатолицизма. Јер, да није тако, не би дозволио Кухарићу да најављује беатификацију Степинца и прославу 75-годишњице сарајевског надбискупа Штадлера, тог, по Медаковићу, „дрно-жутог ратног хушкача“.<sup>29</sup>

### ОДГОВОР ЖИКЕ СТОЈКОВИЋА

Када је у једном броју новина СПЦ, „Православље“, изашао текст „Папа заборавио Србију“, „Глас Концила“ је реаговао 22. јула 1979. текстом у коме је писало да је Степинац папи Пију Дванаестом, „ризикујући главу од Гестапоа“, однео „опширну документацију о терору о чему свједочи међу осталима и Иван Мештровић“.<sup>30</sup> Живорад Стојковић је написао одговор и понудио га „Православљу“, али се патријарх Герман уплашио да се не кваре међунационални односи односи у СФРЈ, па га није објавио. Медаковић доноси цео текст Стојковићев, актуелан и данас. Стојковић истиче да не постоје никакви трагови папине интервенције против злочина усташа над православним Србима у НДХ, али се поуздано зна да је папа примио Павелића и усташе у ванредну аудијенцију маја 1941, чиме се хвалила и усташка и католичка штампа.

Папа је Степинца поставио за викара усташке војске, којој је, по Стојковићу, главни задатак био клање Срба. „Католички лист“, који је излазио са Степинчевим благословом, хвалио се у броју 38/1941. да је патер Сидоније

---

<sup>27</sup> Исто,121

<sup>28</sup> Исто,252

<sup>29</sup> Исто

<sup>30</sup> Исто,208

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

Шолцу у селу Будинцима 2300 „гркоисточњачких“ душа превео на римску веру. Степинац је тражио да Павелић манастир Ораховицу, одузет Србској Цркви, преда у руке братрима павлинима. Чак је и хрватски члан Владе Краљевине Југославије у Лондону, Јурај Крњевић, један од челника Мачекове ХСС, преко Радио Лондона упутио поруку хрватским бискупима на челу са Степинцем: „Мачем приморавати некога да мења вјеру још је одвратније од тјелесног уморства. /.../ Није доста поставити неке комплициране судове и стидљиво се оградити од усташких злочина, поименце од усташког покатоличавања, него је потребна ваша мушка ријеч осуде, како би то било у складу са осјећајем хрватског народа и са науком католичке цркве. А такве ријечи из уста наших вјерских поглавара до сад нијесмо чули“.<sup>31</sup>

### СТЕПИНАЦ И ХРВАТСКА ДРЖАВА

По Стојковићу, Мештровићево сведочење о сусрету са Степинцем у Ватикану је непоуздано. Уосталом, он тврди да је Степинац 1943, када су се срели, папи донео сведочења „о злодјелима почињеним од нациста и фашиста на нашем подручју, укључујући окупирану Далмацију“.<sup>32</sup> Браниоци Степинца тврдили су да је његов меморандум са позивом папи да штити НДХ наводно фалсификат; али, Стојковић вели да постоји један сасвим јавни документ, који јасно сведочи шта је Степинац мислио. Наиме, 22. фебруара 1944, на насловној страни „Католичког листа“, надбискуп загребачки је *urbi et orbi* рекао: „Хрватски је народ своје право на народни и државни живот стекао и заслужио својом тешком и крвавом борбом, стојећи кроз столећа на бранику истинских идеала праве човјечије борбе и кршћанске културе, чиме је задужио Европу и све њезине народе, а због тога му је од највећих чувара праве културе, римских папа, дан частан наслов Предзиђе кршћанства“.<sup>33</sup> Као војни викар усташке војске, Степинац је био духовно одговоран за оне којима је Павелић обећавао да ће им потомство бити захвално јер су у „прву хрватску војску, у прве војнике НДХ унијели здрав дух, унијели морал, унијели поштовање,

---

<sup>31</sup> Исто, 259

<sup>32</sup> Исто, 260

<sup>33</sup> Исто, 262

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

унијели богобојазност пред свевишњим, одважност и храброст пред сваким непријатељем, било вањским, било унутарњим“.<sup>34</sup>

### УЛОГА СТЕПИНЦА У РЕХАБИЛИТАЦИЈИ ХРВАТскоГ КАТОЛИЦИЗМА

Дејан Медаковић је, још крајем седамдесетих година 20. века, учио да Фрањо Туђман и маспоковци на све могуће начине раде на скидању стигме фашизма са Хрвата, при чему хрватски бискупат зна да „процес њене рехабилитације почиње са надбискупом Степинцем“.<sup>35</sup> Тако је Владимир Станковић, „равнатељ душобрижништва за Хрвате у иноземству“, 14. фебруара 1981. године истакао да „хрватски свећеници и њихови вјерници у иноземству кардинала Степинца сматрају високом духовном величином“<sup>36</sup>, а девет дана касније Медаковић бележи да је седам хиљада Хрвата присуствовало помену Степинца у загребачкој катедрали. Надбискуп Кухарић га је у говору свим силама бранио, а кардинал Шепер је из Ватикана поручивао да Степинац није био против комунизма као таквог, него против стаљинизма, и да је био „врхунски родољуб“.<sup>37</sup>

Медаковић је, овим поводом, писао да је Степинац „златна ватиканска резерва“, и да би целом том процесу могла да се супротстави само држава пошто СПЦ то не сме, јер њени врхови „немају знања, снаге, па ни храбрости да нешто покрену, блокиране страхом да не учине нешто против државних интереса“.

### ГДЕ СМО САДА?

Хрватски суд је Степинца прогласио сасвим невиним. Кажу да је независна хрватска држава уложила милионске своте у процес канонизације кардинала осуђеног на „монтираном процесу“. Улагање новца у посмртни имиџ хрватског „државотворног свеца“ није ништа неуобичајено у верској заједници која је, још у доба ренесансе, продавала опроштајнице прошлих, садашњих и будућих греха, само да би могла да изгради катедралу Светог Петра у Риму. О

---

<sup>34</sup> Исто,634

<sup>35</sup> Исто,636

<sup>36</sup> Исто,623

<sup>37</sup> Исто,630

давању новца за нове канонизације писао је, јасно и гласно, Банлујићи Нуци, новинар који је покренуо аферу „Ватикликс“.

Дејан Медаковић пише о Степинцу и ово: „Погрешно је проглашавати га за неког убеђеног усташу, јер он то није био. Он је себе уградио у темеље НД Хрватске, коју је поздравио као вековно остварење сна хрватског народа. Тај историјски чин је за њега био важнији од недеља режима, чија је недеља благосиљао, допуштајући толиким свештеницима најбруталније политичко ангажовање. Знао је да усташки режим прогонима шизматика завршава Католичкој цркви њен вековни задатак, који она од 16. века па до 1941. није била кадра да реши.

Уништивши православну црквену организацију, усташки режим је практички ликвидирао православно питање на својој територији, а иза овог у крви обављеног посла католички мисионар је могао да наступа кротко и да мирно лови преживеле шизматичке душе, да их хладнокрвно преводи у крило јединоспасавајуће цркве. Тај кориснички став се не може бранити, о томе постоји безброј докумената чија је вредност временом систематски умањивана. Тај процес протумачен је као малтене консолидација наше земље, као допринос ширењу братства и јединства./.../ Тако се догодило да је кривац претворен у свеца, а само је питање времена када ће се и формално обавити Степинчева беатификација.“<sup>38</sup>

### ИВО ГОЛДШТАЈН О СТЕПИНЦУ

У својој студији „Холокауст у Загребу“, Иво Голдштајн истиче да Степинац јесте протестовао против нехуманог третмана Срба и Јевреја приликом транспорта у логоре, али никад није дигао глас против оног суштинског – против злочоначких „закона“ усташке државе. По Голдштајну, „Степинац никада није у потпуности осудио усташку идеологију, ни режим, нити се дистанцирао од НДХ. Разлози су вишеструки: није се радило о кукавичлуку, јер је надбискуп Степинац био храбар човек. Усташе су се цијело вријеме декларирали као горљиви католици, и надбискуп Степинац их је, успркос свим „грешкама и гријеховима“, сматрао дијеловима своје пастве, католицима и Хрватима, које је као такве можда ипак могуће увјерити да престану чинити

---

<sup>38</sup> Исто, стр. 600



## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

зло. Дуго им је тражио барем некакве добре стране, па их је нашао у чињеници да су забранили „порнографију“ и псовање, да су под пријетњом смртне казне забранили абортус. Није им престао приписивати у добро ни успоставу НДХ, коју је као идеју до краја заговарао. /.../ Између антипатије према комунизму и антипатије према злодјелима усташке НДХ, антипатија према комунизму увијек је имала превагу, јер усташку НДХ било је, по надбискуповом мишљењу, могуће поправити, а комунизам не“.<sup>39</sup>

### ИВО ГАБЕЛИЦА О СТЕПИНЦУ

НДХ-љубиви хрватски публициста Иво Габелица у својој књизи „Блажени Алојзије Степинац у Независној Држави Хрватској“ пише: „Надбискуп Степинац није био само пасивни присташа Независне Државе Хрватске, него се је активно заузимао за њено учвршћење и опстанак. Кратко вријеме након њезина настанка подузимао је кораке, да је Света Столица дипломатски призна, а тијekom њезина трајања бори се је да не пропадне./.../ Између надбискупа Степинца и хрватских државних власти долазило је повремено до неспоразума, али се ти неспоразуми никада нису претворили у непријатељство. Хрватске државне власти цијениле су улогу Католичке цркве у животу хрватскога народа и на разне начине су их помагале у раду. Никада Степинцу нису нанијеле нити су каниле нанијети било какво зло. За то нису ни имале никаквога разлога. Надбискуп је знао с каквим се тешкоћама те власти сусрећу, да би спасиле државу, па их је бранио од свих клевета и лажи, које су се о њима шириле у Хрватској и иноземству./.../ Његов однос према хрватској државној и југославенској комунистичкој власти био је битно различит.

Критизирао је само поједине поступке хрватске државне власти, а југославенску комунистичку је осуђивао у цијелости. Често је истицао знанствено доказану чињеницу, да су Срби први започели са злочинима над хрватским народом, како прије, тако и за вријеме Независне Државе Хрватске. Тиме су изазвали испаде неодговорних елемената на хрватској страни, који су се на своју руку освећивали, не питајући се увијек, је ли нетко прав или крив. Степинац је осуђивао како српске злочине тако и освету с хрватске стране. При

---

<sup>39</sup> Иво Голдштајн, Славко Голдштајн, Холокауст у Загребу, Нови Либер, Жидовска општина Загреб, Загреб, 2001, стр. 577

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

тому је често хвалио Павелићева настојања да се у држави uvede ред, због чега су били чак и стријељани појединци који су се самовољно освећивали српском становништву и чинили злочине над њим.<sup>40</sup>

### СТАТИ УЗ ЧИЊЕНИЦЕ

У суштини, у својим основним увидима слажу се сви: Иво Андрић, Дејан Медаковић, Иво Голдштајн, Иво Габелица. Чињенице су чињенице – тумачења су различита. Габелица је, рецимо, човек који стоји иза тезе да су Срби „први почели“, и да су зато и кажњавани. Ипак, сви тврде: Степинац је стао иза НДХ, без обзира на извесна неслагања с њеним руководством, и никад се није покајао због тога.

Остаје нам да се са чињеницама суочимо, и да памтимо – за будућност.



### СВАКО ПРИ СВОМЕ/ ОПЕТ О ЈЕДНОЈ УЗАЛУДНОЈ КОМИСИЈИ

#### СЕЈАЊЕ СОЛИ

Недавно је завршен рад мешовите римокатоличко – православне комисије о Алојзију Степинцу. На основу заједничког саопштења, сазнали смо да је „Степинчева комисија“ основана на молбу патријарха Иринеја папи Фрањи, који је ту молбу великодушно усвојио, омогућивши члановима исте да у пристojној атмосфери слободно говоре на задату тему. Сви учесници дијалога су свесни да канонизација Степинца зависи само од папе, али и да се поступак канонизације код православних и римокатолика разликује. Чланови комисије су у току рада боље схватили историјску епоху од Првог светског рата до тренутка када је Степинац умро, али су појмили и то да историја има различита тумачења, при чему се она нарочито разликују кад о Степинцу говоре Хрвати и Срби. У доба комунизма, страдали су разни хришћани, па се у

---

<sup>40</sup> Иван Габелица: Блажени Алојзије Степинац у Назависној Држави Хрватској, <http://shp.bizhat.com/A.Stepinac1.html>, приступљено 13. августа 2016.

наредном периоду треба сећати мученика и исповедника.(1)Поводом овог саопштења, дошло је до полемике између неких чланова комисије о Степинцу и новинара листа „Вечерње новости.“(2) За сазнање да је код римокатолика папа главна личност која обавља канонизације и да се Срби и Хрвати разликују у схватању Степинчеве делатности можда није морала да се оснива комисија таквог ранга. Знали смо то и без комисије.

Овако, испало је по оној Његошевој: „Кад ме пита жена ће сам био,/ рећи ћу јој да сам со сијао./ Тешко њојзи ако не вјерова“. Рад комисије је, међутим, покренуо дубља, озбиљнија питања, пре свега питања различитог приступа историји.

### ДА ЛИ ЈЕ ИСТОРИЈА САМО ПРИПОВЕДАЊЕ?

Друга половина двадесетог века прошла је у покушају да се историографија постмодернистички преобликује у неку врсту књижевности која нема везе са истином. Један од првих који су кренули у том правцу био је Хајден Вајт, са својом расправом „Метаисторија“, у којој је, како каже пољски теоретичар Михал Павел Марковски, настојао да истражи „историографски текст као реторичку машинерију за производњу ефекта стварности“. По Вајту, историографски стил зависи од одређене стратегије и структуралног модела, и писати историју значи стварати својеврсни књижевни текст. Свака историографије је, у исто мах, и философија историје. Историографска имагинација је примарна, а историјска стварност секундарна. Историографско приповедање не приказује толико шта се десило, него тумачи оно што се десило.

Савремена историографија је покушала да одбаци све претпоставке оне претходне, која је веровала да историчар треба да, кроз шуму докумената и откривених чињеница, дође до објективне истине о прошлости. Историчар, веровао је Леополд Ранке, мора да избрише самог себе, и да пусти догађаје да сами говоре. Интелектуализам, објективизам, фактографичност, провиденцијализам, антиаксиологизам – све оно чиме се 19. век дичио – Ниче је разбуцао указујући на крајњу заинтересованост оних који се историјом баве. Историја не објашњава како је било, него нам помаже да живимо у свету какав јесте. По Марковском, који тумачи Ничеа: „Историја света није историја чињеница самих по себи, већ само историја нашег мишљења о тим чињеницама и

њиховим мотивима и узроцима“. Немачки филозоф је рекао да нема чињевица, него постоје једино тумачења. Као што је историја текстуална ( не можемо доћи до прошлости осим кроз текстове које нам је оставила), тако је и текстуалност исторична ( сваки текст мора бити смештен у историју ): то је тврдио амерички изучавалац ренесансе, Луис Монтроуз.

Немачки историчар Георг Г. Игерс, у својој књизи „Историјска наука у 20. веку“, указује на чланак Лоренса Стерна „Оживљавање нарације. Размишљања о новој старој историографији“, у коме је Стерн истакао да је прошло време када се веровало у могућност целовитог објашења историјског развоја. Поново је стављен нагласак на људско деловање и људску свест што је, по Игерсу, водило назад ка „наративној историографији која хоће да праведно суди у субјективним аспектима људске егзистенције“. Историчар Ричард Еванс је, у својој књизи „У одбрану историје“, устао против постмодернистичког конструктивизма, ставивши до знања да је историјску истину могуће спознати, макар и несавршено, озбиљним изучавањем извора, који нису пуки текстови што их свако тумачи по својој вољи. Јасно се морају разликовати примарни и секундарни извори, то јест документи и, рецимо, мемоари, који су блиски књижевности. Треба се, сматра Еванс, вратити и историјским синтезама, јер смо у доба комадања знања добили много ситних истина, а више не сагледавамо целину прошлих збивања. Мноштвеност „истина“, коју заговарају постмодернисти, води ка ирационализму и кривотворењу прошлих догађаја, чиме се отвара широко поље за идеолошке манипулације прошлости.(3) И ту долазимо до кључног питања: да ли о Степинчевом слу-чају можемо разговарати само као о једној од многих „прича“ или је у питању долажење до истине о његовом деловању? Да ли постоји објективна истина о Степинцу, или Срби и Хрвати имају само своје „наративе“ о којима се може, са папним благословом, у атмосфери салона, угодно дискутовати? Ту се и јавља питање читања докумената који су нам доступни, и у којима Хрвати виде Степинчеву „светост“.

### ДОСТУПНИ ДОКУМЕНТИ И СТЕПИНЧЕВА ОДГОВОРНОСТ

У двотомнику о римокатолицизму и НДХ, који је објавио Јуре Кришто 1998, налази се и писмо које је Степинац упутио ватиканском кардиналу Маљонеу средином 1943, и у коме надбискуп загребачки брани НДХ од

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

оптужби „српске промицбе“. У том писму, он каже да јесте било појединачних усташких испада према Србима у доба „националне револуције“, али да је Влада НДХ изгреднике кажњавала строго, чак и стрељањем, при чему Срби не смеју да забораве да су у Краљевини Југославији двадесет година тлачили Хрвате, а да је Пуниша Рачић убио хрватске вође у Скупштини, с прећутном дозволом србијанских властодржаца. Све што није било у складу са римокатоличким учењем и моралом у Краљевини Југославији, по Степинцу, плод је деловања „православаца и Жидова“. Они су подстицали Хрватице да врше абортусе и производили су порнографију. Под влашћу Срба цветали су масонерија и комунизам, а укидане су и верске школе. Ово зло су сузбиле нове власти, и Хрватска је сада на путу моралне обнове: нема богохуљења, војска и ђаци иду на „вјеронаук“, верске школе и каритативна делатност цветају, а жупници и фратри добијају државне дотације. У овом писму, Степинац каже Маљонеу да би Хрвати били масовно убијани кад би Срби завладали Хрватском макар на један дан.

Наравно, постоје и документи о Степинчевим интервенцијама за појединце или групе страдалника, пре свега за римокатоличке Јевреје, али и за неке Србе. Али, Степинац никад не устаје против расистичких закона НДХ, а католичка штампа током Другог светског рата усрдно (осим изузетака) пропагира усташке ставове (о томе у студији хрватског историчара, Петра Мацута „У сјени крижа, самокреса и ножа. Католички тисак у Независној Држави Хрватској“ (4)). Ипак, од 1943, Степинац се у наступима мења: он држи проповед против расизма, контактира са Хрватском сељачком странком, чији је шеф, Владко Мачек, у кућном притвору, и споља се дистанцира од усташа. А зашто? Јер му је из Ватикана, који улази у сарадњу са САД (што ће преобликовати Европу после Другог светског рата), стижу сигнали да је нацифашистичкој Осовини близу крај. Ипак, чак и у марту 1945, пред слом Павелићевог режима, Степинац и хрватски бискупи опет устају у одбрану НДХ, и против су било какве обнове заједничког живота са Србима.

### СТЕПИНЧЕВА СЕЛЕКТИВНА ХРАБРОСТ

Степинац је НДХ доживљавао као „своју“ државу, и критиковао је њене властодршце стишаним гласом. Када су на власт дошли Броз и комунисти, он

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

је свим силама устао против њих, и био спреман да робија у Лепоглави а да им се не поклони. Да је део те своје храбрости показао према усташама, заувек би остао упамћен као хришћанин који је спасао православне комшије и земљаке. Али, макар „танкоћутно“ и „сућутно“ имао милости према појединим Србима, он их је, као народну целину, сматрао непријатељима хрватске државе, и није их бранио од Јасеновца и Јадовна, нити је икад јавно осудио рушење њихових храмова и олгара, при чему их у свим званичним писмима назива „шизматници“, сасвим у складу с вековним традицијама Ватикана ( и то се види код Кришта ). Наведено је сасвим довољно да се формира став Срба према Степинцу, једном и заувек. Никакви езотерни папски документи нису нам више потребни. А дали нам је била потребна комисија о Степинцу?

### (БЕ)СМИСАО КОМИСИЈЕ

Шта је био смисао хрватско – српске комисије о Степинцу? Ако је смисао био да се спречи канонизација духовног оца НДХ, надбискупа ( касније кардинала ) Алојзија Степинца, са тим се закаснило. Јер, папа Иван Павло Други је дотичног већ прогласио за молитвеника и заступника римокатолика пред Богом, чином беатификације обављеним 1998. године.(5) Њему су у Хрватској одавно подигнути храмови и написана служба. Универзализација Степинчевог статуса у римокатолицизму само је питање времена, што Хрвати и знају. (6) Ако се вековима поима да су путеви канонизације у Цркви од Истока и римокатолицизму сасвим различити, да ли је циљ чланова комисије СПЦ могао бити уплитање у канонизациони процес код инославних? И да ли било ко од православних има право да се у тај процес меша? Шта би било да су се нама Хрвати уплitalи у канонизацију Светог Вукашина Јасеновачког или Владике Николаја? Срби нису имали разлога да се петљају у канонизацију римокатоличког кардинала. То је ватиканско – хрватски посао, а не наш. Ово је преседан који може имати веома штетне последице по канонску самосвест православних, јер се они никад у својој историји нису укључивали у питања унутрашњег живота инославних.

Ако је циљ комисије био помирење Срба и Хрвата, пут је, очито, погрешан. Јер, Хрвати Степинца сматрају својим државотворним свецем, и они мешање СПЦ у њихов однос са Ватиканом и изградњу Степинчевог култа могу

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

доживети само са крајњом нетрпељивошћу, која ће вероватно отежати положај Срба у данашњој Хрватској.(7)

Ако се желело да се покаже колико аргумената имамо не само о Степинцу, него и о улози борбеног римокатолицизма у НДХ, онда су досадашњи резултати србске стране више него слаби. А то је недопустиво, јер о Степинцу и његовој улози има толико објављених документарних доказа да, како рекосмо, нема никакве потребе да се траже додатни папири из тајне архиве Ватикана.(8) Да се изразимо фудбалском терминологијом: деси ли се да фудбалер дође пред празан гол, па промаши мрежу, тај је или неспособан да буде на терену, или је продао утакмицу. Непријатно је имати у виду и једну и другу могућност.

Међутим, добро обавештени либерални римокатолик, антиушташки опредељен Хрват, човек који папу Фрању зна још из Аргентине, Драго Пилсел, сматра да је ово само увод у скори долазак римског папе у Србију.(9) Ако је тако, онда је смисао комисије јасан: тешко је да у посету Београдској патријаршији дође папа који би додатно ојачао Степинчеве „светачке“ позиције. Зато: прво посета, па канонизација. А језуита Фрања зна како се ради радња. Дај Боже да Пилсел греш!

Било како било, историјску истину знамо. И знамо Истину, Која је и Пут и Живот, Бог Новомученика Србских, које су усташе клале, и, како рече Свети Николај Жички, за то добили похвалу „из пакла и Рима“. Зато певамо Новомученицима нашим: „О, страдалци нови под хумкама влажним, победа је ваша над хришћанством лажним!“

Њиховим светим молитвама, Господе Исусе Христе, Боже наш, спречи даља понижавања народа Твога, грешнога, али мученичкога и православнога!

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ УПУТНИЦЕ (Интернету приступљено 19. јула 2017.)

1. [http://www.spc.rs/sr/zajednichko\\_saopshtenje\\_meshovite\\_komisije](http://www.spc.rs/sr/zajednichko_saopshtenje_meshovite_komisije)

2. <http://www.novosti.rs/вести/насловна/друштво.395.html:675758-ШОК-НА->

КРАЈУ-РАДА-КОМИСИЈЕ-Степинац-мученик-ни-слова-о-злочинима;

[http://www.spc.rs/sr/neslavno\\_propadanje\\_slavnih\\_novina;](http://www.spc.rs/sr/neslavno_propadanje_slavnih_novina;)

<http://www.novosti.rs/вести/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:676124-Neslavno-pravdanje-slavne-komisije-o-pastiru-Stepincu;>

[http://www.spc.rs/sr/vechemje\\_novosti\\_ozbiljan\\_list\\_fabrika\\_lazhi](http://www.spc.rs/sr/vechemje_novosti_ozbiljan_list_fabrika_lazhi)

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

3.[https://www.academia.edu/18369764/Istoriografija\\_pred\\_izazovom\\_postmoderne\\_;\\_Ri%u010dard\\_D%u017e\\_Evans\\_U\\_odbranu\\_istorije\\_Beograd\\_SKZ\\_2007\\_Book\\_review\\_](https://www.academia.edu/18369764/Istoriografija_pred_izazovom_postmoderne_;_Ri%u010dard_D%u017e_Evans_U_odbranu_istorije_Beograd_SKZ_2007_Book_review_)

4. Одломак из књиге видети на следећој електронској адреси:  
<https://radiogomijgrad.wordpress.com/2016/03/30/antisemitska-propaganda-u-hrvatskome-katolickom-tisku-tijekom-1941-godine/>

5.<https://www.bitno.net/multimedija/video/proglasenje-alozija-stepinca-blazenim/>;[https://w2.vatican.va/content/john-paul-ii/hr/homilies/1998/documents/hf\\_jp-ii\\_hom\\_19981003\\_croazia-beatification.html](https://w2.vatican.va/content/john-paul-ii/hr/homilies/1998/documents/hf_jp-ii_hom_19981003_croazia-beatification.html)

6.<https://rs-latsputniknews.com/regioni/201707141111917827-stepinac/>;  
<https://rs-latsputniknews.com/regioni/201705211111262454-stepinac/>

7.<http://www.glas-slavonije.hr/328581/11/Kafkijanski-proces-Komisija-je-nepotrebna-Stepinac-je-vec-odavno-svetac>

8.<http://www.politika.rs/scc/danak/379742/Argumenti-SPC-o-nedelima-Stepinca-neoborivi-na-potezu-Vatikan>

9.<http://www.novimagazin.rs/vesti/poseta-pape-franja-srbiji-sve-blize>



### ROMA LOCUTA, CAUSA FINITA!

#### ЗВАНИЧНО САОПШТЕЊЕ КОМИСИЈЕ

Завршен је рад комисије о Степинцу која је основана на молбу патријарха србског Иринеја, а са благословом папе Фрање. Званично саопштење комисије, после свега, гласи: “Дана 12. и 13. јула 2017. године окупили су се у Дому Свете Марте (*Domus Sanctae Marthae*) у Ватикану, на свом и шестом и последњем састанку а под председавањем оца Бернарда Ардуре, председника Папског већа за историјске науке, чланови Мешовите комисије хрватских католичких и српских православних стручњака ради заједничког разматрања лика кардинала Алоџија Степинца, надбискупа загребачког.

У име Хрватске бискупске конференције били су присутни: кардинал Јосип Бозанић, над-бискуп загребачки; монсињор Антун Шкворчевић, бискуп пожешки; монсињор Ратко Периић, бискуп мостарско-дувањски; др Јуре Кришто и др Марио Јареб из Хрватског института за повијест. У име Српске Православне Цркве били су присутни: Митрополит црногорско-приморски



Амфилохије, Митрополит загребачко-љубљански Порфирије, епископ новосадски и бачки Иринеј, епископ пакрачко-славонски Јован и проф. Дарко Танасковић, стални представник Републике Србије при УНЕСКУ. **Присутни су препознали великодушност папе Фрање који је добронамерно прихватио молбу Патријарха српског Иринеја и одлучио установити ову Комисију.** Сви чланови Комисије благодарни су на срдечној атмосфери у којој су с пуном слободом говора могли да испуне задатак поверен Комисији, тј. да приступе заједничком разматрању живота кардинала Степинца. **Од почетка рада Комисије, њени чланови су били свесни да је поступак канонизације кардинала Степинца у искључивој надлежности Папе. Чланови Комисије такође признају да свака Црква има властите критеријуме за канонизацију.** Чланови Комисије су се такође сложили да је њихов рад омогућио боље разумевање историје у годинама између Првог светског рата и 1960. године, године смрти кардинала Степинца. **Тakoђе је било могуће да се осветли живот и службу једног важног католичког пастира у посебно проблематичном историјском периоду.**

Дошло се до закључка да су различити догађаји, наступи, списи, ћутање и ставови још увек предмет различитих тумачења. **У случају кардинала Степинца, тумачења која су углавном давали католици Хрвати и православни Срби остају и даље различита.** Проучавање живота кардинала Степинца показало је да су све цркве биле изложене окрутним прогонима и имале своје мученике и исповеднике вере. У том смислу, чланови Комисије су се сагласили око могућности будуће сарадње, у погледу заједничког рада, како би поделили сећање на мученике и исповеднике вере обеју цркава.“ И то је све. Свако је остао при своме.

### САВ СТЕПИНАЦ У ЈЕДНОМ ДОКУМЕНТУ

Патријарх Иринеј је очекивао да ће Ватикан отворити своје архиве за преглед преписке између Степинца и папе Пија Дванаестог, али то се није десило, иако је извесних обећања било. Међутим, никакви нови документи нису били потребни да се, по ко зна који пут, види ко је био папски „блаженик“. Довољно је било поново читати документацију коју је, још 1998, у свом двотомнику „Католичка црква и НДХ“, објавио један од учесника у раду

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

комисије, хрватски историчар Јуре Кришто. Анализираћемо један такав документ, настао усред рата, 1943. године. У писму кардиналу Маљонеу, блиском папи Пију Дванаестом, а насталом 24. маја 1943. године, сав је Степинац. Он одговара на оптужбе „као да Католичка црква у Хрватској није испунила своју дужност према православцима, који се осећају прогоњенима“ (обратимо пажњу: Степинац не каже да су православци прогоњени, него да се „осећају прогоњенима“).

Надбискуп кардиналу доставља, како каже, „неке документе који показују колико смо учинили за Србе, **и поред свих зала које су нам Срби нанијели тијekom 20 година заједничког живота**“. У том писму, Степинац Маљонеу вели да „материјал који је Светој Столици послала српска пропаганда, служи само томе да у очима Свете Столице умањи углед садашњег режима у Хрватској“ (Павелићевог режима, усташког режима, режима који се „прославио“ Јасеновцем и Јадовном).

### НЕОДГОВОРНИ ПОЈЕДИНЦИ И „ДОБРА“ НДХВЛАСТ

Како надбискуп Степинац брани злочине према Србима? Цитирајмо га: „Да би се стекао тачан увид у чињенице **ваља знати да се округност, на коју се жале Срби, јавила тијekom националне револуције**, кад је вријеме са собом донијело неодговорне појединце који су у име Владе починили злочине не марећи у ствари за ауторитет Државе или чак често идући проти уредби Владе. То се види из чињенице да је много тих неодговорних особа стријељано наредбом Владе. **Срби који оптужују требали би се подсетити да је Србин Пуниша Рачић, након што је у Скупштини у Београду убио неке хрватске посланике**, стављен, истина, у затвор, али је истовремено био готово слободан добивши од Владе у Београду мјесечну помоћ од 2000 динара. То је провјерена чињеница, иако тајна.“

Дакле, по Степинцу, то МАЛО злочина што их је било у НДХ кривица је НЕОДГОВОРНИХ појединаца, који нису слушали усташку Владу. Као да нису постојали НДХ закони о стварању концлогора, о укидању ћирилице, о забрани рада Србске Православне Цркве, о стављању Срба у положај мањине за одстрел, и као да за те законе Степинац није чуо. Геноцид против Срба, Јевреја и Рома није био низ инцидената, него државна политика коју су припремили

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

ушашки закони. Што се тиче лажи о стрељању „неодговорних појединаца“, истина је да су усташе, по наређењу Немаца, неки пут морале да фингирају обрачун са злочинцима из својих редова, али их нису стрељали, него су их склањали од очију јавности и слали на нове кољачке послове: тако је било са братром Томиславом Филиповићем који је, после клања у бањалучким селима 1942. године, званично осуђен и „стрељан“, а незванично пребачен у Јасеновац, где му је Макс Лубурић дао надимак „Мајсто-ровић“ као мајстору за клање. Монструозност Степинчеве логике огледа се у његовом ставу по коме Срби, стотине хиљада њих, страдају због атентата који је Пуниша Рачић извршио у Скупштини Краљевине СХС и иза кога је, тобож, стајао званични Београд. Због Стјепана Радића и Ђуре Басаричека, које су погодили Рачићеви хици, криви су сви Срби у НДХ, и треба да схвате да, између осталог, због тога страдају!

### НДХ КАО CIVITAS DEI

Међутим, у другом делу писма Степинац потпуно стаје на страну ушашке власти, и пише кардиналу Маљонеу: „Ваља затим напоменути да је хрватска Влада, **не учинивши толико зла, како кажу Срби**, учинила много тога доброг./.../Хрватска се влада енергично бори против побачаја, који је пријетио пропашћу не само Хрватској, него и Цркви у Хрватској./.../ Међутим шизматичка Влада у Београду није учинила готово ништа да би спријечила напредовање овог зла у Хрватској, **јер је инспирирана у првом реду жидовским и православним лијечницима**. /.../Садашња Хрватска влада строго је забранила **сва порнографска издања којима су такођер у првом реду управљали Жидови и православци**. Та су издања била права куга за хрватску младеж. Колико ли сам само учинио код српске Владе да спријечим та издања, али све узалуд! /.../Садашњи је режим у Хрватској укинуо масонерију и **води огорчену борбу против комунизма, који је почео цвјетати под београдском Владом**.

/.../Влада је издала уредбе против богохуљења./.../Хоће такођер да војници буду кршћански образовани што је у некадашњој југословенској војсци било спријечено./.../Влада инсистира на религиозном образовању младих у школама. Није против вјерских школа, **које је српска влада хтјела укинути по сваку цијену**. /.../Влада је повећала дотације за сјеменишта и

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

друге црквене установе./.../Такођер је повећала мјесечне доприносе свеће-ницима./.../Каритативна дјелатност Цркве такође ужива помоћ Владе./.../Влада помаже подизање и поправак цркава. Томе се могу додати многе друге добре ствари које је хрватска Влада учинила или је спремна учинити.“

Све што није било у складу са римокатоличком „вјерозаконом“ у Краљевини Југославији, по Степинцу, плод је деловања Срба и Јевреја. Они су подстицали Хрватице да врше абортусе и производили су порнографију. Под влашћу Срба цветали су масонерија и комунизам, а укидане су верске школе. Ово зло су сузбиле усташе, и Хрватска је сада малтене рај: нема богохуљења, војска и ђаци иду на „вјеронаук“, верске школе и каритативна делатност бујају, а жупници и фратри добијају дотације више но икад. То је права држава Божја, civitas Dei!

### СРБИ СУ НЕПОПРАВЉИВИ ЗЛОЧИНЦИ!

Није ово све. Степинац Ватикану поручује да „Срби неће престати осуђивати и мрзити католичку Цркву ма какав био према њима став Цркве./.../С друге стране, међутим, морам изразити своје увјерење да католичка црква не би преживјела раздобље окрутног мучеништва, кад би Хрватска макар и један дан опет дошла под српску власт./.../Екселенцијо! Ако је реакција Хрвата каткад била окрутна ми због тога жалимо и осуђујемо тако нешто. Али је ван сваке сумње да су такву реакцију изазвали Срби који су прекршили сва права хрватског народа тијekom 20 година заједничког живота у Југославији.“

Ево целог Степинца: било је, ето, неких окрутности, неких злочина, неких испада, и жао нам је („Извини, било у брзини!“). Али, за све су криви Срби, који су тлачили Хрвате у Југославији! И у НДХ има много више позитивног него негативног.

Све ово ће бити поновљено и у посланици коју је „граду и свету“ упутио Пословни одбор Хрватскога католичкога епископата 24. марта 1945, уочи слома НДХ. Истичући да је мирољубивост увек била основна црта хрватске душе, бискупи кажу да су на тај пацифизам „ударали они који су политичким уморствима хрватских народних првака и одузимањем хрватске рођене груде онемогућавали хрватски пацифизам и тјерали хрватски народ на све већи немир и незадовољство. Хрватска недужна крв пролијевала се у многим

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

хрватским градовима и селима, дапаче и у самој београдској скупштини између два свјетска рата“.

### ИСКРЕНИ ХРВАТСКИ ПОВИЈЕСНИЧАРИ

Дакле, Степинац је, уз извесне ограде, сав био за НДХ као израз „повијесних тежњи Хрвата“. Иво Габелица у својој књизи „Блажени Алојзије Степинац у Независној Држави Хрватској“ пише: „Надбискуп Степинац није био само пасивни присташа Независне Државе Хрватске, него се је активно заузимао за њено учвршћење и опстанак. Кратко вријеме након њезина настанка подузимао је кораке, да је Света Столица дипломатски призна, а тијеком њезина трајања бори се је да не пропадне./.../ Између надбискупа Степинца и хрватских државних власти долазило је повремено до неспоразума, али се ти неспоразуми никада нису претворили у непријатељство. Хрватске државне власти цијениле су улогу Католичке цркве у животу хрватскога народа и на разне начине су их помагале у раду. Никада Степинцу нису нанијеле нити су каниле нанијети било какво зло. За то нису ни имале никаквога разлога. Надбискуп је знао с каквим се тешкоћама те власти сусрећу, да би спасиле државу, па их је бранио од свих клевета и лажи, које су се о њима шириле у Хрватској и иноземству./.../ Његов однос према хрватској државној и југославенској комунистичкој власти био је битно различит. Критизирао је само поједине поступке хрватске државне власти, а југославенску комунистичку је осуђивао у цијелости. Често је истицао знанствено доказану чињеницу, да су Срби први започели са злочинима над хрватским народом, како прије, тако и за вријеме Независне Државе Хрватске. Тиме су изазвали испаде неодговорних елемената на хрватској страни, који су се на своју руку освећивали, не питајући се увијек, је ли нетко прав или крив. Степинац је осуђивао како српске злочине тако и освету с хрватске стране. При тому је често хвалио Павлићева настојања да се у држави уведе ред, због чега су били чак и стријељани појединци који су се самовољно освећивали српском становништву и чинили злочине над њим.“

Други хрватски повијесничар, Томислав Јоњић, из Института „Др Иво Пилар“, слаже се с Габелицом, и каже за Степинца: „Он је озбиљно, иако узалудно, порадио и на признању новопроглашене државе од Свете Столице.“

Иако се одмах покорио стајалишту да Света Столица тијеком трајања непријатељстава неће признати никакве државноправне промјене, надбискуп је и у идућем раздобљу наставио у Риму бранити право хрватскога народа на властиту државу, одбијајући бројне пропагандне нападаје не само на ту државу, него и на њезин тадашњи режим, иако је према многим поступцима носитеља режима имао крупне резерве и приговоре. Однос Католичке цркве у Хрвата према НДХ-а тијеком читавог раздобља трајања те државе карактеризира управо јасна свијест, да не постоји хрватска алтернатива тадашњему њезину режиму. Све друге могућности биле су, нажалост, југославенске.“

### УМЕСТО ЕПИЛОГА

Дакле, комисија је завршила свој рад. Свако је остао при своме. Степинац је и за Хрвате и за Ватикан светац. Али, шта онда значе речи добро обавештеног и папи Фрањи блиског Драга Пилсела, из његовог чланка „Посета папе Фрања Србији све ближе“? У том тексту Пилсел тврди: “Један ми је високи извор СПЦ признао да радикали у редовима СПЦ-а остају без аргумената и да се приближава тренутак када ће папа Фрањо и са црквене и са државне стране бити позван у Србију. Штовише, да смо тому и ближе него што можемо и помислити“.

Да ли је заиста тако? По свему судећи је тако, јер се већ предуго припрема таква посета, а смисао комисије је био у томе да се канонизација одложи док се посао не заврши – то јест, док папа не уђе у свети простор Србске Цркве.





## КОСОВО ВАН СРБИЈЕ, ПАПА У СРБИЈИ ИЛИ КУДА ВОДЕ ЛАЖНИ ДИЈАЛОЗИ

### ИЗГУБЉЕНИ У ПРЕВОДУ: О ЈЕДНОЈ МАШТОВИТОЈ КОМИСИЈИ

После завршног саопштења Мешовите комисије, коју су, извољењем суверена државе Ватикан, основали римокатолички Хрвати и православни Срби екуменске добротности, дошло се до закључка да папа доноси одлуке о томе ко је римски светац, а да се о Степинчевој улози у Другом светском рату Срби и Хрвати не слажу.(1) Ове просветљујуће увиде из саопштења комисије пратио је жесток напад на србске новинаре што су се усудили да конструкцију из тог саопштења, која, на италијанском, гласи да је Степинац био „di un importante Pastore cattolico“, преведу као „угледни католички пастир“. Чуо се комисијски вапај праведног гнева: није „угледан“, тако су превели Хрвати са Каптола, него „важан“. И још једном, да поновимо, јер *repetitio est mater studiorum*: Ватикан, с којим волимо да бескрајно „дијалогисамо“, није рекао „угледан“, него „важан“ – „importante“.(2) Жар унет у полемику око појмова „угледан“ и „важан“ био је једнак жару с којим су Свети Оци израз „једносуштан“, којим се описује саприродност Христа Богу Оцу, бранили од јеретичког „сличносуштан“, којим је Арије тврдио да је Христос створење, а не Син Божји.

Али, авај...реч „угледан“ није превод каптолских званичника, него ватиканских преводаца. Ко не верује, нека погледа оригинал.(3) И на хрватском и на србском у ватиканском преводу не стоји „важан“, него „угледан“, иако је на италијанском „importante“. То је још један доказ да је Мешовита комисија била, бар кад су Срби у питању, „маштовита“ комисија, која је маштала о томе да ће се њеним радом доћи до историјске истине, да ће Хрвати схватити ко је Степинац, да ће Ватикан отворити своје архиве да би се питање изучило, и да ће то бити још један тријумф екуменске добре воље. Па зар је онима који су кривотворили „Константинову даровницу“ било тешко да

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

„importante“ преведу као „угледан“? Наравно, питања која се овим поводом постављају много су озбиљнија.

### „БОГ ДИЈАЛОГ“

Живимо у свету који је обоготворио низ лажних појмова да би иза њих сакрио мрак обмане, чији је отац, из Светог Писма то знамо, човекоубица од искони (Јн.8,44). Тим појмовима се ућуткавају људи који виде истину, и не да им се да говоре да је не би објавили ближњима. То јест, лопов је, ноћу, упао у кућу; газда се буди и виче, а „учтиви“ крадљивац ставља прст на уста и кори га: „Пст! Тише, пробудићеш комшије!“

Један од лажних појмова који се данас користе тако много и тако радо је појам „дијалога“. О свему се може и мора водити дијалог, па и о томе да ли је црно црно и бело бело. Ако одбијаш да водиш дијалог, ниси „демократа“, него „тоталитарац“, и као таквог треба те бацити на друштвену маргину и на сваки начин уклонити из медија. У суштини, насилнички „дијалогизам“ је насртај на право човека и народа да има светиње о којима се дијалог не води, којима се живи и које се бране да би биле предате будућим поколењима.

Зато је први корак сваког насртаја на лични и колективни идентитет да се почне разговарати и преговарати о ономе о чему нема ни разговора, ни преговора. Змија је такав дијалог покренула са Евом, и прво што је урадила је било претумачивање Божијег благослова да се држи пост и да се не једе са Дрвета познања добра и зла: лукава, како Писмо каже, мимо све звери пољске, она је Еви рекла да њу и Адама Бог лаже, и да окушањем забрањеног плода неће умрети, него да ће постати као богови. Последице тог дијалога и данас осећамо, кад год неког драгог испраћамо на гробље.

### „ОВЕРТОНОВ ПРОЗОР“

Да би се водио дијалог о ономе о чему дијалога нема, данас се примењује теорија тзв. „Овертоновог прозора“. „Овертонов прозор“ је политичка теорија која „прозором“ назива границе идеја које друштво може да усвоји. Према Џозефу Овертону ( 1960 – 2003 ), животност било какве идеје не зависи од способности политичара који је заступа, него од тога да ли је јавност види у „прозору“ друштвено прихватљивог понашања. Политичар се мора трудити



## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

да идеје „прозора“ излаже у свом јавном наступу, да не би био проглашен за екстремисту. Тек кад се идеје промене у „излогу“ јавног мњења, могуће их је политички користити. Ако се хоће друштвено наметање до јуче незамисливих идеја, оне, по Овертону, морају да прођу кроз пет фаза: оно што је незамисливо преводи се у област „радикалног“; одмах после тога постаје „прихватљиво“, затим му се пружа „разумевање“, онда је „популарно“, да би, на крају, било озакоњено. То би се, у „Речнику војних и сродних термина“ америчке војске, могло наћи под одредницом „менаџмент перцепције“. И тако долазимо до Срба данас, чији идентитет хоће да заувек промене управо „менаџментом перцепције“. А темељ нашег идентитета је Завет.

Срби су са Христом успоставили двоједини завет: светосавско – косовски. Без Светог Саве и Светог кнеза Лазара ми смо нико и ништа, прах који развејавају олује на балканској ветрометини.

### ШТА ЈЕ СВЕТОСАВЉЕ?

Светосавље је, како каже Владика Николај, „православље србског стила и искуства“, начин на који су Срби одговорили Христовом позиви. Србски хришћански филозоф, Владимир Вујић, у свом тексту „Дело Светог Саве“, писаном 1940, указује на срж светосавствености: „Отети се испод раслабљеног Истока, одупрети се силовитом Западу, утврдити веру праву у земљи, добити своје епископе и своју монашку војску, ставити на ноге сопствену просвећеност сопственим средствима, изван љубазних понуда са стране, једном речи поставити сопствено култивисање на самосталну основу.“ Такве, гигантске задатке могао је да решава само неко ко је имао генијалан увид у стање Срба на Балкану, огромну веру у Бога, организаторско-мисионарске способности и љубав према свом народу, која се изражавала у спремности на жртву. Овај херојски посао подизања Срба и њиховог трајног увођења у историју обавио је, по Вујићу, управо Свети Сава, чијем се аутентичном лику свагда треба враћати као надахнитељу. И увек, али увек, сагледавати његов став у целини. И према Истоку и према Западу.

### СВЕТОСАВЉЕ И ПАПИЗАМ

Саставни део светосавског завета је одолевању насртају папизма на Србство. О томе угледни историчар и канолог Миодраг Петровић каже:

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

„Наиме, кроз читав средњи век, а и данас, римокатолици у православним Србима, и не само у њима, виде *шизматике* које хоће да врате у „праву вјеру“. У таквом настојању много пута су прибегавали и најсвирепијим зверствима. Данас – ако иза себе оставимо Јасеновац, Јадовно, Пребиловце, Глину и друга места, па и „Олују“, у последњем рату Хрвата против православног српског живља – није им потребно да посежу за оним физичким насиљем, које је вековима трајало, јер примењују методе префињене дипломатије. Наручу им иде и то што на Богословском факултету и у врховима Српске православне цркве имају многе сараднике који по Србији и ван ње трубе о некаквом „премошћавању разлика“, о теологији „двају плућних крила“, о „екуменизму“, о изопаченом духу Миланског едикта, итд.

Због таквих сарадника важно је подсетити јавност како су се Срби, горостаси у вери, зналачки постављали и са великом ревношћу успешно сузбијали римокатоличке мисионаре. Наиме, постављали су својеврсне бране наспрам продора те туђе искварене вере. Не упадом на туђу територију, како они то одвајкада чине, него са свог прага. Најранија и најпресуднија брана били су Стефан Немања, потоњи Свети Симеон Мироточиви, и његов син, први архиепископ српски – Свети Сава. Пошто су Немању обавестили /.../ сазвао је Сабор на којем је осуђена та нова вера, а правоверје учвршћено и потврђено. Архиепископ Сава на Жичком сабору 1221. године држи „Беседу о правој вери“, и враћа заблуделе који су попут Латина читали Символ вере са додатком *filioque*.

/.../Пошто римокатолички мисионари ни после таквих осуда нису престајали да по Србији *преверавају* православни живаљ, подижу се нове бране оличене у списима којима се разобличава латинска јерес. /.../ Посебну врсту одбране православља и осуде римокатоличке вере чини Душанов законик (1349. и 1354), где се у 1. члану под хришћанима подразумевају само православни, а у члановима 6–8. говори се о Латинима искључиво као јеретицима, док се у 85. члану прописује строга казна за оне који изговарају „бабунску реч“. Та *бабунска реч* је само једна – *filioque*, као римокатолички додатаку 8. члану Символа вере.

На тај начин су засведочили своје погрешно учење о томе да Дух Свети исходи не само од Оца, како пише у Јеванђељу (Јн 15,26), него и од Сина. Ето због

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

чега су названи *духоборцима, дуалистима, бабунима, богомилима*, што ће рећи – *јеретицима /.../*“(4)

Свети Сава и његови потомци, дакле, никад нису правили компромисе с папизмом. Који јесу, постали су унијати. Данас, међутим, неке од Срба, који су заборавили светосавско правоверје, ка Ватикану мами Европска унија, која има своју „Екуменску повељу“, и приморава екуменисте да путују ка „видљивом јединству“. (5)

### КОМЕ СМЕТА СВЕТИ САВА?

Надбискуп београдски, Станислав Хочевар, још је у априлу 2002, у Бечу, држао предавање у коме је истакао да је лик Светог Саве пренаглашен у СПЦ, и да то није пут ка екуменским загрљајима. Дејан Медаковић је о његовим тезама у свом дневнику писао: „Излагање надбискупа Хочевара у Бечу, у Pro Oriente-у, доноси нам нове мисионарске смернице. Он увиђа да је главна сметња коначном уједињењу цркава национална традиција код православних. Она се мора изменити у корист екуменске концепције. Треба преобликовати старо веровање о једном стаду и једном пастиру, тек тако уједињено хришћанство може да се упусти у дијалог са моћним исламом.“(6)

Зато се и води екуменски дијалог, а Светог Саву неки у нас покушавају да изједначе са Фрањом Асишким. Зато је, на захтев врха СПЦ, и формирана комисија о Степинцу: „да се Власи не досете“. Скривени циљ комисије је, по свему судећи, био да се одложи коначна канонизација „блаженог Алојзија“, да се папа доведе у посету Београдској патријаршији, а да се канонизација доврши касније. Јер, папа зна да ће Хрвати чекати колико треба, пошто они, осим папизма, другог уточишта у историји немају.

А са Србима треба пожурити пре но што коначно прогледају и врате се себи.

### ВАТИКАН ЈЕ ПРИЗНАО КОСОВО

У оквиру целе ове приче функционише и стратегија ватиканског формалног „непризнавања независног Косова“. Њу су паписти већ применили у Другом светском рату, кад формално нису признали Павелићеву НДХ, мада су суштински стајали иза ње.

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

Из депеша Викиликса сазнајемо какав је прави став папе и његове државе о Косову: "Света Столица није спремна да формално призна Косово зато што би то поткопало њене односе са владом Србије и екуменистички дијалог са Српском Православном Црквом. Високи достојник Српске Православне Цркве, како је Маури истакао, признао му је да је одлагање формалног вида признања Косова за СПЦ било важније од многих корака који су предузети да се ојача екуменистички дијалог између Православних и Католика. Маури је умањио значај ватиканског оклевања да се Косово формално призна, подвлачећи да је Ватикан 'де факто' признао нову републику и пожелео јој успех у мирном процесу изградње нације. Маури је истакао да је Света Столица била прва која је коментарисала јавно да је независност Косова ствар која се више не може оспоравати – и то 18 фебруара, само дан након што је Косово прогласило своју независност. Маури је подсетио и како се папа срео са председником Косова Фатмиром Сејдијумом и како су католички клирици на Косову поздравили независност бивше српске покрајине. (...) Маури је истакао да је Ватикан 'де факто' признао Косово и да ЗА САДА нема потребе да предузима друге акције." (7)

Да поновимо ( јер *repetitio est...*): и непризнавање Косова и одлагање канонизације Степинца имају само један циљ - долазак папе у посету врху СПЦ, а затим јуриш на Московску Патријаршију. Зато нам не треба никакав дијалог о Степинцу, и зато нећемо папу у посети Жичи и Студеници ( а, ако хоће, може да дође у посету Вучићу и својим верницима у Србији. )

### ЛАЗАРЕВСКИ ЗАВЕТ

Питање Косова није само привредно, политичко, геополитичко. Оно је, пре свега, идентитетско. Да не цитирамо о томе Свете владику Николаја и оца Јустина. Сетимо се речи драгоцепог послератног књижевног критичара Зорана Мишића, који је био кост од кости војводе Живојина Мишића: „Косовско опредељење је опредељење свих оних који су радије бирали "у подвигу смрт, него ли са стидом живот". Када данас читамо "Похвалу кнезу Лазару" од патријарха Данила III, написану 1392. или 1393. године, чини нам се као да слушамо покличе који су се 27. марта разгледали на београдским

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

улицама: "Боље је нама у подвигу смрт, неголи са стидом живот. Боље је нама у боју смрт од мача примити, неголи плећа непријатљима нашим дати".

И питамо се: није ли то увек било једно исто опредељење које нас је нагонило да се боримо за "изгубљену ствар", да се подижемо на устанак у тренуцима када је цео свет веровао да нам нема спаса? Нисмо ли управо у таквим тренуцима, када је претило да нестанемо, долазили до најпуније потврде свога постојања? /.../ Косовски еп не заснива се на освајачкој охолости, већ на поносу оних који су оружјем духа савладали освајаче. Због тога он никог не угрожава, никоме не прети./.../ Косовско опредељење, то је, пре свега и изнад свега, духовно и песничко опредељење. То је љубав која остаје и када нема више љубавника, лепота која зрачи и када су нестали њени неимари, сан који обасјава јаву и када су у свом племеном лету изгорели сањари."(8)

Зато нема и не може бити никаквог издајничког «дијалога о Косову». Могу нам га отети, јер су силници ( а Бог силу не воли ), али им га нећемо дати, и отимачину им нећемо потписати као међудржавни уговор. Јер, Косово је последња одбране наше човечности, која нам заповеда да не идемо ни у НАТО, ни у ЕУ. Нећемо у НАТО не само зато што су нас бомбардовали осиромашеним уранијумом и наше потомство осудили на ужас, него и зато да не бисмо учествовали у његовим злочиначким подухватима против Русије и остатка света. Једино Срби и Пољаци нису, упркос моћи Хитлера, слали своје трупе на Источни фронт 1941-1944, чак ни они Срби који су сарађивали с окупаторима. Нећемо у Европску унију ако нам отимају Косово - јер Косово је вечно, а ЕУ није Европа отаџбина, него концлагор метастазираног капитализма, који ће се ускоро срушити, као и свако царство неправде. Нећемо да се потчинимо Ватикану чији су сведи Пије XII и Алојзије Степинац, и који почива, између осталог, на злату опљачканом од јасеновачких жртава. Наше „Нећемо!“ је само оклоп око нашег „Хоћемо!“ – а хоћемо оно видовданско: „Све је свето и честито било / и милومه Богу приступачно“.

### УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Зоран Чворовић и потписник ових редова су, када су дијалози са Ватиканом и око Косова постајали све актуелнији, у једном интервјуу рекли: «Оно што нам прети је опасност од губитка лика и поретка. Господ Исус

Христос је рекао: „Нека се не збуњује срце ваше и нека се не боји” (Јн. 14, 27). И то је оно што данас морамо имати на уму. Сваки крсташки поход кроз историју у коме је српски народ физички и духовно истребљиван, доносио је страдање и јерархији Српске цркве. Српске владике и свештеници, монашког и мирског реда, у миру најчешће нетрудољубиви у духовном раду, у временима страдања исповеднички су првенствовали, искуљујући крсном жртвом своје и народне грехове. За пастирима-мученицима следовала је паства, у миру црквено-обредно немарна и најчешће тврдоглаво непослушна својим пастирима, у временима ратова и погрома спокојно као јагње је подносила жртву „своме Христу”, градећи светим лобањама народну Цркву Св. Саве.

Последично: током највећег дела своје вишевековне историје Српска црква је највише личила на прогнани збег на коме се испуњавало јеванђељско обећање - *Ако вас мрзи свет, знајте да је и Мене омрзнуо пре вас* (Јн. 15, 18); збег народа и његових црквених старешина, материјално убог, али духовно крепак и физички жилав. У последњем крсташком походу који је против српског народа почетком деведесетих година прошлог века покренула атлантистичка псеудоимперија, поново су са српским огњиштима, паљени и српски храмови, прогоњени народ пратиле су прогоњене владике - од Западне Славоније до Далмације и Босне. Тако је Српска црква делила судбину народа коме су силници овог света обећали распеће.

Атлантистичкој империји се жури да заврши крсташки поход против православних Срба започет пре више од две деценије. Према окултистичкој визији глобалних планера овај поход треба да се оконча на Косову, јер народ светолазаревске мере одрицања од света управо на жртвеном пољу треба да се добровољно потчини кнезу овог света, да његову силу призна за закон. Отуда издајом Косова не издајемо само део свог народа и државне територије, већ издајемо све што је у историји Срба било „свето и честито”, све наше претке који су уместо света изабрали светост.

Зато од својих епископа очекујемо да на СА Сабору, остајући верни страдалничком путу Српске Цркве, лукавству издаје нашег Косова и Метохије светосавски смело супротставе Истину. Данас се од архијереја очекује да исповеднички грме, а не да ћуте, јер се ћутањем издаје Христос. Да ли ће тога заиста бити, како и колико, остаје да се види. Шта год да буде, нас као Цркву и

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

народ, то јест као народну Цркву, обавезују Свети Сава и кнез Лазар, а не пролазни земаљски интереси. У питању је спасење душе, па онда све остало што из тога произилази.“

Томе се нема шта додати и одузети. На том путу остајемо, и тај стег се и даље вијори пред сваким Србином који има душе и образа. А о души и образу дијалози се не воде.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ УПУТНИЦЕ ( ИНТЕРНЕТУ ПРИСТУПЉЕНО 1. августа 2017):

1. <http://borbazaveru.info/content/view/9851/1/>

2. <https://svetosavlje.org/saopstenje-dela-komisije-za-dijalog-o-stepincu-povodom-clanka-o-njenom-rad-u-vecernjim-novostima/>

3. <http://press.vatican.va/content/salastampa/it/bollettino/pubblico/2017/07/13/0486/01082.htm>

4. <http://www.geopolitikars/index.php/sr/duhovni-ivot/682-e>

5. <http://hrcaksrce.hr/104986>

6. <https://stanjestvari.com/2015/03/20/шта-је-рекао-надбискуп-хочевар-о-свето/>

7. <https://stanjestvari.com/2017/07/31/vatikan-fakticki-priznao-kosovo/>

8. <http://www.politikars/scc/danak/20038/Шта-је-косовско-опредељење>

9. <http://borbazaveru.info/content/view/5802/101/>





### **ТЕШКА ЈЕ РУКА НЕМАЊИЋА САВЕ/ ЗАШТО СЕ НЕ ОБЕЛЕЖАВА ВАЖНА ГОДИШЊИЦА**

#### **НЕМА МЕСТА ЗА СЛУЧАЈНОСТ**

Свети Јован Кронштатски је јасно и гласно рекао: „Нема места за случајност у Царству Свемогућег Бога“. И заиста: мада људи о томе вероватно нису ни мислили, завршетак рада комисије о Алојзију Степинцу која није донела никакве резултате скоро се поклопио са осамдесетогодишњицом Крваве литије у Београду, 19. јула 1937. Тада су жандарми, по наређењу Антона Корошца, римокатоличког жупника и министра полиције у Влади Краљевине Југославије, на чијем челу је био Милан Стојадиновић, насрнули на србску православну литију коју су водили епископи СПЦ, и која је кренула да се моли Богу за здравље патријарха Варнаве, по свему судећи отрованог због свог одлучног отпора Конкордату са Ватиканом.(1)

Четири дана касније, патријарх Варнава умире у мукама, али народна побуна, мало по мало, постиже циљ, и Стојадиновић мора да повуче Конкордат, који је у Скупштини већ био изгласан. После тога се пројављује гнев папе Пија Једанаестог, који прети да ће Срби због одбијања уговора с Ватиканом једног дана зажалити. Ова одлука изазвала је и велики бес загребачког надбискупа Степинца, који ће и тада и касније Србе оптуживати за антикатоличку мржњу, и тврдити да с њима нема и не може бити заједничког живота. Читав 20. век је век у коме је Ватикан ратовао против Србства, и то на све могуће начине. (2)

Ипак, у 21. веку као да свест о томе међу неким Србима нестаје. На Срећење, 15. фебруара 2014. године, патријарх србски Иринеј, председник техничке Владе Србије Ивица Дачић, министар одбране Небојша Родић и други званичници у римокатоличкој цркви Криста Краља у Београду прославили су стогодишњицу Конкордата између Краљевине Србије и Ватикана (3), после чијег потписивања је Ватикан одмах дао благослов



## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

Хабзбурзима да униште малу православну Србију. (4) Затим је, из неких, углавном нејасних, разлога, формирана је комисија о Алоџију Степинцу, која је, 2017. године, дошла до генијалног заључка да се код римокатлика само папа пита о канонизацији светих и да се ставови Срба и Хрвата о Степинцу разликују. Иако је деведесетих година 20. века, али и касније, папство све време на страни наших НАТО непријатеља и својих хрватских штићеника, екуменистичка блискост с Римом у врховима СПЦ буја као тропско растиње. Можда се зато ни не обележава осамдесетогодишњица херојског отпора конкордатском унијаћењу и смрти патријарха – мученика Варнаве.

Ипак, да и ми то не бисмо заборавили, сетићемо се улоге великих србских светих 20. века, Владике Николаја и Оца Јустина, у борби за србску душу.

### МИЛАН СТОЈАДИНОВИЋ И ЦРКВА

Период владавине Милана Стојадиновића, вође Југословенске радикалне заједнице, почео је једним симболичким гестом: Стојадиновић је, за здравље своје мајке, жене и деце и покој душе свог оца, приложио иконостас у храму Св. Саве у Жичи, дело угледног руског иконописца Ивана Мељникова. "Гласник" Србске Цркве је, у броју од 5. јуна 1936, истакао овај гест као пример да је код високих државних функционера још увек жива вера, "на чврстим темељима сазидано свето Православље". Стојадиновић је 16. јула 1936. посетио Жичу с генералом Марићем, и дао прилог за подизање монашког конака. Све ово је било веома добро прихваћено и од стране црквене јерархије, али и од стране народа. Међутим, све се помутило када је почела прича о Конкордату. Мостови поверења срушили су се за најкраће могуће време, и више није било ничега што би могло да заустави оштро супротстављање епископата пројекту Конкордата. Стојадиновић је био вешт политичар, али се, очито, више уздао у вештину, него у врлину, и чинило му се да Србска Црква, позната по својој лојалности држави, неће реаговати. Ту се, међутим, преварио.

### ОПАСНОСТИ УГОВОРА С ПАПОМ

Конкордат око кога се потрудила Влада Милана Стојадиновића био је потпуна капитулација пред захтевима Рима, који се сасвим ставио изнад државе Југославије. Критичари истог су, пре свега, тврдили да је Конкордат

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

непотребан, јер га је у свету потписало свега девет држава, међу којима јесу биле Немачка, Италија и Аустрија, али и Хаити. Велика Британија и Француска никакав међудржавни уговор с Ватиканом нису имале. Указивало се на то да се римокатолицима даје могућност мисије међу православнима. Начело равноправности конфесија било је повређено ставом да ће римокатолички свештеници бити заштићени као и државни службеници (што није било предвиђено по Закону о Србској Православној Цркви).

Римокатолицима је било дато право на рад у милосрдним установама и непосредно деловање међу болеснима и сиротињом. Римокатолички свештеници су били заштићени и пред судом више од православних: држава је морала не само да обавести њихову црквену власт о покретању поступка, него и да наведе разлоге због којих је поступак покренут, па чак и да формира мешовиту комисију са црквеном влашћу ако ова одбије да окривљено духовно лице повуче са положаја. По члану 14. конкордата, статус правног лица даван је римокатоличким установама у складу са канонским правом дотичне конфесије, а не у складу са државним законом. Било је предвиђено и широко изузимање из војне обавезе, итд. На то СПЦ није могла да пристане.

### ПАРТИЈСКА ИЛИ НАРОДНА ДИСЦИПЛИНА

Борба против Конкордата била је оштра и одлучна, и са једне и са друге стране. Југословенска радикална заједница је избацила из редова својих посланика др Војислава Јанића и архимандрита Никона (Лазаревића), јер су гласали против Конкордата. Када је Свети Архијерејски Сабор СПЦ донео одлуку да из заједнице верних буду искључени посланици који буду гласали за уговор с Ватиканом, епископ Николај је упутио писмо свим народним посланицима из своје епархије, и упозорио их: „Нека Вас не *плаше партијском дисциплином*, јер постоје две важније, старије и јаче дисциплине, а то су: дисциплина српсконародна и дисциплина црквеноканонска. Обе ове надживеће ону.

(...) Глас народа, глас Божји. Тај народ дао Вам је мандат, а од тог народа Ви ћете опет тражити мандат. Будите уверени да ће Вас народ питати само једно - би ли и ти Конкордатлија или не?"

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

### НИКОЛАЈ ПИШЕ СТОЈАДИНОВИЋУ

Из Краљева, 20. јула 1937, Николај телеграмом преклиње Стојадиновића да "скида зло са дневног реда", јер је "тешка рука Немањића Саве", а кад га Стојадиновић моли за поверење и тражи да Николај "помирљиво утиче на своје колеге", епископ жички му одговара да нема олаког помирења после премлаћивања народа код Саборне цркве у Београду, јер "др Корошец није тукао католике у Далмацији, који годинама најпогрдније руже нашег Краља, а туче српске владике и свештенике, када се моле Богу за свог болесног Патријарха. Уникум. А замислите како би римски Папа потресао цео свет, да је један српски жандарм ударио католичког бискупа". А затим га упозорава на тешке последице изгласавања Конкордата: Уверавам вас да је народ на ивици побуне. Ја знам Ваша добра дела за последње две године, знам и за тај злокобни Конкордат. Ја не забрављам ни ово ни оно. Но сав је народ потпуно бацио у заборав све што сте Ви учинили, као да сте јуче дошли на власт, све због овог Конкордата. Као кад би ђак написао читко пропис па просуо по њему мастило. Народ ништа у Вама не види од Конкордат.

Од времена такозване "владановштине", ја не памтим оволику узрујаност у народу, оволику жучност. Ко год Вам друкчије реферише, не верујте му, ласка Вам и обмањује Вас; и немојте мислити да је овако страшно незадовољство у народу створено агитацијом свештеника. Инстинктивно сав православни народ осећа и сазнаје да је кнез црне интернационале наш свагдашњи непријатељ, историјски непријатељ. Уосталом, и сви просвећени католици ужасавају се власти која се даје томе Кнезу у овој нашој слободној земљи. Зато Вас и овим путем, и последњи пут, молим и преклињем: скините то чудовиште са дневног реда, те сачувајте земљу од потреса, сачувајте своју част и повратите свој углед у народу. Сачувајте себе од моралне и политичке смрти, то је оно чему неизбежно гредите, ако се не тргнете у 12 часу. Србима нису на одмет ни људи мањих способности, него што сте Ви. Рећи ћете: тешко је сада скинути са дневног реда. Можда. Но сетите се да ће теже бити ако прође. Нека језива атмосфера окружава нас. Свако очекује најгоре. Ако изагитујете, на супрот вољи народној, вољи 7.000.000 Срба и толико католика, да се Конкордат изгласа у Скупштини, шта сте са тиме учинили? Отворили сте једну живу рану, која се годинама неће моћи залечити, а своје име сте уписали не на

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

листовете славе, него у списак оних које народ проклиње. А Ви нисте самац; Ви имате и пород. Ово је смисао и садржај мога јучерашњег телеграма. Нека вам је Бог на помоћ". Из писма се види да Николај није желео заоштравање сукоба, али је био неодступан у одбрани црквено-народних интереса.

### СТОЈАДИНОВИЋ СЕ БРАНИ

Стојадиновић је, у писму од 22. јула 1937, покушавао да умири Николаја, тврдећи да, после Народне скупштине, Конкордат треба да прође Сенат, Краљевско намесништво и ратификацију, а да у том периоду "Влада и Св. Синод треба да буду у вези, да разговарају, а не да води борбу Св. Синод против Владе, да се прети народним посланицима, да се шире летци, да звоне звона, да се истичу црне заставе, итд". Стојадиновић је уверавао Николаја да је "добар православни Србин" и да "воли своју веру". Верујући у исправност своје политике, која је подразумевала приближавање Берлину и Риму и обуздавање хрватских тежњи (а Стојадиновић је знао да само Ватикан може умирити Хрвате), он је покушавао да направи компромис, који, нажалост, није био само то.

### ЧОВЕК ИЛИ МИНИСТАР

У писму др Нику Суботићу, Србину из Далмације, министру правде, Николај га упозорава да је "изнео пред представнике народне уговор са прастарим непријатељем Српства и Православља и да га је бранио и заступао", па се пита да ли је Нико Суботић као Србин жив или је умро. Министру просвете Стошовићу Николај је рекао да у Конкордату уопште није реч о помоћи нашим католицима, него о учвршћивању папске власти на Балкану. Замерио му је што није посаветовао Стојадиновића, него је све препустио Москателу, "папином експоненту", и питао га је: "Ја ли теби ротаријанство ближе срцу него Српство и Православље и правда Божја?" И додавао: "Теже је бити човек него министар. Немој се љутити што се усуђујем дати ти један савет - можда једини и последњи у овом животу - БУДИ ЧОВЕК, МАКАР НЕ БИО МИНИСТАР".

### НИКОЛАЈЕВА НАЧЕЛНОСТ И ЈУНАШТВО

Владика је, у доба антиконкордатске борбе, био помно праћен од стране "среских шпијуна". Један од њих је известио начелника среза трнавског, да,

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

приликом беседе у храму Светог Вознесења Господњег у Чачку, када је беседио о стогодишњици чачанске Гимназије, ни једном речју није поменуо Конкордат, нити је говорио против краљевске владе и појединих њених чланова. Међутим, Николај је одбио да оде у саму Гимназију и освешта спомен-плочу, јер су се у школи налазили Стојадиновићеви посланици који су гласали за Конкордат, као и министар Војко Чвркић. Напади на Светог Николаја Жичког у то доба ишли су чак и до покушаја атентата, како сведочи оновремени жички искушеник, а сада архимандрит, Јован Радосављевић. Атентат је избегнут после сабора богомољаца о Крстовдану, септембра 1938, када је Ђакон Тимотеј открио младог човека с револвером у руци како хита на спрат жичког конака где је Владика седео са својим гостима. Сумњало се да је иза покушаја атентата стајао војвода Коста Пећанац, у договору са Миланом Стојадиновићем.

### О ЈЕДНОМ ВИЂЕЊУ

Владика Николај је, у војловачком ропству, испричао о једном виђењу из доба борбе против конкордата. То је 24. децембра 1942. записао отац Василије (Костић): „Говорећи о игуманији Петронији, Владика говори да је она врло духовна монахиња, што говори следећи пример: За време конкордатске борбе 1937. године у току једне молитве имала је Игуманија интересантно виђење, које се трипут поновило. Јасно и разговетно је чула глас: Иди и реци Милану Стојадиновићу, председнику владе, који данас држи збор у Петровграду, да се измири са владиком Николајем, иначе пропашће и Српство и Југославија. Игуманија је отишла и саопштила Милану Стојадиновићу све овако. Он је променио боју лица, замислио се, извадио 3000 динара, рекавши: „Сигурно Вам треба за манастир.“ - Не, одговорила је игуманија. Имамо свега; дошла сам искључиво поводом реченога.

Иако је Стојадиновић обећао да ће учинити како му је рекла, није испунио обећање. „И заиста: пропало је и Српство и Југославија.

### ОТАЦ ЈУСТИН: ПАПИЗАМ ГОРИ ОД ФАШИЗМА И КОМУНИЗМА

У својој беседи „Борба за српску душу“, Свети Јустин Ћелијски је објаснио смисао антиконкордатске борбе: „Чиме је Србин велики и славан? - Светим Савом. Чиме је Свети Сава велики и славан? Господом Христом. Јер је вером у

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

Господа Христа и животом у Христу Растко преобразио себе у Светог Саву, и постао највећи Светитељ и највећи Просветитељ рода Српског. /.../ Срби су увек били непобедиви кад год су се светосавским оружјем борили за своју душу, за своју слободу и правду. Само вођени и предвођени Светим Савом, Срби су недавно однели победу над конкордатском немани. Победивши ову неман, Срби су победили главног непријатеља своје душе: црну интернационалу. Победивши пак црну интернационалу, они су тиме победили још две интернационале: црвену - комунистичку и жуту - капиталистичко-фашистичку. Јер, не треба се варати: папизам је отац и фашизма и комунизма, и свих покрета који желе да се човечанство уреди насилним средствима, механички.

Фашизам је идолатрија народа; комунизам је идолатрија класе. И један и други хоће да усреће човечанство мачем и огњем; и један и други изједначују грех са човеком, и због греха убијају човека. А знате ли ко их је томе научио? - Њихов рођени отац: папизам. Јер је средњевековни папизам то први пронашао и остварио кроз „свету“ Инквизицију: грешници су убијани због греха, јеретици су спаљивани због јереси, *ad maiorem Dei gloriam* = *за већу славу Божију*, да би папе могле изградити свесветску папску државу. Јер треба бити правичан: папизам је гори и од фашизма и од комунизма, јер, док фашизам уништава своје противнике у име народа, а комунизам у име класе, дотле папизам уништава своје противнике у име кроткога и благога Господа Христа.“

### ОТАЦ ЈУСТИН О НОВОМ СВЕТОМ САВИ

У тој истој беседи, отац Јустин каже: „Срби су срцем осетили сву опасност која им прети од папистичке интернационале, и устали као један човек, вођени киме? — Другим Светим Савом: владиком Николајем. Он је апостолски неустрашиво, златоустовски убедљиво, светосавски мудро водио наш народ кроз борбу са конкордатском немани. И голоруки народ је однео победу над оружаном насиљем? Чиме? - Светосавским оружјем: православном вером, православном правдом, православном истином, православном ревношћу, православном неустрашивошћу, православном трпељивошћу. Благодарјећи еванђељској делатности Владике Николаја, седмобрата Жича је у наше дане постала неосвојива и необорива тврђава Светосавља и Православља. Из ње,

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

богомудри Владика Николај, као други Свети Сава, мудро крмани нашом народном душом водећи је Светосављем кроз буре и олује наше тужне и несрећне данашњице. Дела су његова уистини светосавска. Реците, зар је од дана Светог Саве Српски народ имао већег владика, већег просветитеља, већег апостола, већег исповедника, већег беседника, већег народњака, већег градитеља од Светог Владике Жичког Николаја?

- Није, сигурно није, и по хиљаду пута: није./.../ Човек, човечанство се никад не може уредити и усрећити без Христа, поготову против Христа. Сви такви покушаји завршавају међусобним клањем, самоистребљењем и људождерством. Испуњавајући овај аманет Светога Саве, ви ћете бити победиоци у свима борбама које водите за своју Православну, за своју Светосавску, за своју Српску душу. И тако ћете, витези Светосавља, стати у ред наших бесмртника, на чијем челу блиста наш непобедиви вођ - Свети Сава, чији лик краси наш најновији Свештеномученик - Патријарх Варнава“.

### УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Некада су слуге папизма тровале србског патријарха Варнарву, јер је бранио народ свој од ватиканских претензија – данас у врховима СПЦ цвета екуменско цвеће, а уместо отрова посеже се за медом и млеком. Некада смо имали Владика Николаја, који је политичарима претио тешком руком Немањића Саве, а данас имамо подршку извесних високих клирика ЛБГТ пропагандистикињи Ани Брнабић и њеном налогодавцу, жељном да мења свест Срба, неуспелом имитатору Милана Стојадиновића, председнику АВ. Некада смо имали Светог Јустина Ћелијског, који је Ватикан смео да назове црном интернационалом и претечом комунизма и фашизма, а данас на Богословском факултету СПЦ тако нешто нико не сме ни да зучне.

Некада смо имали епископе које туку у Крвавој литији, а данас „сви јунаци ником поникоше и у црну земљу погледаше“. Па ипак, ипак...Што рече песник: „Није све пропало кад пропало све је“. Снажне реакције србске православне јавности на комисију о Степинцу и сличне подухвате показују да смо, као и пре осамдесет година, спремни да останемо уз Светог Саву и Свештеномученика Варнаву, ма шта о томе мислили компрадори маскирани у

политичаре или клирици који су утонули у визије екуменског братства и јединства. И то је, ма како нам било тешко, ипак добар знак. Живеће овај народ,

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ УПУТНИЦЕ ( Интернету приступљено 22. јула 2017):

1. <https://svetosavlje.org/konkordat-i-smrt-patrijarha-varnave/>;  
<http://borbazaveru.info/ZIP/konkordat.pdf>

2. <http://scindeks-clanciceon.rs/data/pdf/0085-6320/2004/0085-63200403423V.pdf>

3. <http://www.ceopom-istina.rs/nekategorizovano/patrijarh-irinej-drzhavni-vrh-na-proslavi-konkordata/>

4. <http://www.ceopom-istina.rs/politika-i-drustvo/zaboravleni-chinilats-srbotsida/>



### **КОЛИКО ТРЕБА ДА НАС ПОБИЈУ ДА БИСМО НАЈЗАД СХВАТИЛИ?/СПОМЕНИК СТЕПИНЦУ И ЈЕДНА КОМИСИЈА**

#### **СПОМЕНИК СТЕПИНЦУ**

Хрвати су, уз највише почести, у Осијеку открили споменик Алојзију Степинцу, надбискупу, а затим и кардиналу загребачком(1), који је 1998. године проглашен „блаженим“, и поводом чијег уздицања на степен универзалног свеца католицизма је основана комисија за преговоре између Ватикана и СПЦ. Тобож, папа Фрањо жели да се приближи Србима, да они изнесу своје аргументе, па ће онда видети шта ће да ради са „универзализацијом“ Степинчевом. Ова комисија је, од самог свог почетка, осуђена на пропаст Разлога је много, почев од неприпремљености србске стране, о чему је на Фонду стратешке културе већ било речи.(2) Али, кључна ствар је у томе што је за Хрвате и остале римокатолике у свету Степинац већ светац. Они га доживљавају као Христовог угодника, и моле му се за заступништво пред Богом. Да не испадне да ово пишем из „шизматичке опачине“, навешћу, у оригиналу, одломке из Степинчеве службе, коју је објавио задарски Жупни уред блаженог Алојзија Степинца 2010. године.



### КАКО СЕ ХРВАТИ МОЛЕ СТЕПИНЦУ

Ево какве молитве читају хрватски свећеници и њихова паства за време прославе „Степинчева“: “Помолимо се, браћо и сестре, Господину Исусу Крису, Краљу мученика, и молимо његово милосрђе. /.../ По заговору блаженог мученика Алојзија, учини све кршћане свједоцима своје истине: о, Исусе, чуј нас О, Исусе, услиши нас. По заговору блаженог Алојзија, сачувај у нама вјеру и живу наду у побједу истине: о, Исусе, чуј нас. О, Исусе, услиши нас. /.../ По заговору мученика Алојзија ојачај клонуле, тјеши тужне, очајниа улиј наде и сумњивцима распрши сумње: о, Исусе, чуј нас. О, Исусе, услиши нас. Свима који се за вјеру жртвују и страдавају откриј своју љубав и улиј своју снагу: о, Исусе, чуј нас. О, Исусе, услиши нас. Све наше покојнике придружи у небу светим мученицима: о, Исусе, чуј нас. О, Исусе, услиши нас. /.../ Уистину је достојно и праведно, право и спасоносно, да вазда и свагдје захваљујемо теби, Господине, свети Оче, свемогући вјечни Боже. По примјеру Исуса Христа блажени је мученик Алојзије исповједио твоје име и крв своју пролио. Мученичка крв очитује чудесну твоју снагу, којом подупиреш људску немоћ и слабе људе кријепиш да свједоче за тебе, по Крису нашем Господину. Заговор блаженог Алојзија нека вас ослободи садашњих зала, и примјер њезина живота нека вас поучи да увијек спремно служите Богу и браћи људима.“ Шта се може закључити из ових молитава? Степинац је за Хрвате мученик, који је чак „пролио своју крв“ за име Божје; он теши тужне и диже клонуле, а онима који сумњају уклања сумње. Он учи Хрвате да служе Богу и браћи људима.

### СТЕПИНАЦ ЈЕ „ДРЖАВОТВОРНИ СВЕТАЦ“ ХРВАТА

У часопису Института др Иво Пилар, који се и зове „Пилар“, по чувеном хрватском геополитичару – србобобу, у броју 5 објављеном 2008, налази се приказ Томислава Јоњића о књизи Ивана Габелице „Блажени Алојзије Степинац и хрватска држава“ (Загреб, 2007), у коме, између осталог, стоји: „За разлику од донекле хагиографског приступа католичких писаца посљедњих десетљећа, према којима је тај отклон од југославенства (уколико се он уопће спомиње и признаје!) у католичким редовима резултирао при-клањањем некој апстрактној концепцији самосталне хрватске државе и подупирањем

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

Мачекове Хрватске сељачке странке (ХСС), Габелица доказује да је тај заокрет био пуно радикалнији и пуно конкретнији. Симпатизирање с Мачековом изборном листом у просинцу 1938. није заправо значило његово идентифицирање с ХССом, а још мање с Удруженом опозицијом у страначкоме и изборном смислу, него се може тумачити само као протурежимска демонстрација.

У стварности су се и код надбискупа Степинца и код многих других католичких свећеника и лаика множиле резерве према ХСС-у. /.../ Управо је млакост и безличност мачековскога водства придонијела тому, да је и надбискуп Степинац скупа с већином хијерархије и нижега клера, одушевљено поздравио успоставу НДХ-а. Он је озбиљно, иако узалудно, порадио и на признању новопроглашене државе од Свете Столице. Иако се одмах покорио стајалишту да Света Столица тијekom трајања непријатељстава неће признати никакве државноправне промјене, надбискуп је и у идућем раздобљу наставио у Риму бранити право хрватскога народа на властиту државу, одбијајући бројне пропагандне нападаје не само на ту државу, него и на њезин тадашњи режим, иако је према многим поступцима носитеља режима имао крупне резерве и приговоре. Однос Католичке цркве у Хрвата према НДХ-а тијekom читавог раздобља трајања те државе карактеризира управо јасна свијест, да не постоји хрватска алтернатива тадашњему њезину режиму. Све друге могућности биле су, нажалост, југославенске. /.../ Његова је коначна оцјена у битноме садржана у ријечима мсгр. Николе Солде, изреченима у разговору за гласило хрватске католичке младежи „Ми“, које је Габелица узео као мото својој књизи: „Степинац је као свећеник био узор. То је добар разлог да га проглашавају свецем, али не смије се заборавити да је он цијелим својим ауторитетом стао иза хрватске државе. То је оно што ће ући у повијест. То је свима импонирало. То што је он светац, велико је, али има и других светаца код Хрвата. Важно је да он у питању хрватске државе није узмакао ни за милиметар. То је оно што је Степинца уздигло. Он је у повијесном часу стао иза хрватске државе, а то је било велико јунаштво.“ (3)

Из Јоњићевог приказа Габеличине књиге се види да је Степинац био духовни стожер усташке „независности“. Бискупат и клер у Хрвата морају, на све могуће начине, да га постхумно „свађају“ са усташама, јер су усташе урадиле

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

шта је требало за Ватикан и Хрватску, али су им методи, из данашње „мултикултни“ перспективе, непримерени. Међутим, озбиљна историјска истраживања хрватских повијесничара, попут Габелице, јасно сведоче да је Степинац увек био уз НДХ, и да су његови „просвједи“ били само „феноменолошки“, али не и „онтолошки“. Степинац није желео ништа друго осим независне хрватске државе, а пошто су све друге ( па и ХСС-ове ) понуде биле југословенске, он је подржао НДХ чак и у марту 1945. године.

### СТЕПИНАЦ И УСТАШЕ ПРЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

Габелица, у својој, већ поменутој књизи, јасно указује да је Степинац са усташама срцем био и пре Другог светског рата, и да је подржавао баш њих, а не Влатка Мачека и Хрватску сељачку странку: „И док су с Хрватском сељачком странком били готово у сталном сукобу, с Усташким покретом је ствар била посве другчија. Усташким стајалиштима и понашањем Степинац је био врло задовољан. Поводом једнога Будакова чланка у "Хрватском народу", он је у "Дневнику" 26. сијечња 1940. записао: "Весели ме ова изјава 'Хрватског народа' из које извире сигурно добра воља и пијетет према вјери отаца"./.../Дана 28. коловоза 1940. примио је у посјет Будака. Разговарали су два пуна сата. Будака је на њ оставио изванредан дојам. И док му је Мачек "један прави кумек", за Будака је у "Дневнику" истога дана написао, да се у њему "крије честита хрватска душа". У разговору су расправили разна питања која се тичу рада и дјеловања Усташкога покрета према Католичкој цркви. Сложили су се, да "данашња Банска Власт не чини готово ништа у побијању большевизма". На крају забиљешке о овом разговору Степинац је изнио свој суд о Усташком покрету: „Из свега сам видио, да ова група (усташе - оп. И. Г.) искреније мисли са Католичком црквом него ли ХСС. Али сам нагласио и то да ја не могу бити члан ни једне ни друге странке него желим бити изван страначких спорова и помоћи све који желе добро нашем народу. Времена су страшна уистину". При тому је мислио на надолазак ратне катаклизме и на погибел од большевизма. Зато је у разговору и рекао Будаку: "Знам само то да је најстрашније зло за нас комунистичка Русија. Уколико се, рекох Будаку, будете борили против комуниста бити ће то најбоља реклама за вас код хрватског свећенства". /.../Ове мисли поновио је у "Дневнику" и 30. коловоза исте године, када га је

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

Будак опет, заједно с др. Мирком Пуком, посетио: „Др. Будак ме је молио нека не правим потешкоћа свећеницима, који се декларирају за националисте, јер ни они не траже од свећеника да буду чланови њихове организације, али да ју и не нападају. Одговорио сам, да ћу једнаком мјером мјерити једнима и другима, док год не задиру у догме цркве, јер је наша задаћа спашавати душе, а не водити страначку политику. Морам у души признати, да је Миле Будак једна искрена душа и сигурно мисли лојално добро Цркви католичкој, што нажалост не могу рећи о деструктивним елементима у ХСС".(4)

Дакле, Степинчево усташољубље се никако, и ничим, не може довести у питање. Управо таквога је папа Иван Павао Други прогласио за „блаженога“ 1998. године. Управо као таквоме обраћају му се сви римокатолици света, што је лако проверити на Интернету(5). Управо јер је такав чувена римокатоличка школа у САД носи његово име од 1948.године. (6) А што се тиче споменика, они се Степинцу стално подижу, и сваки већи град се труди да пружи допринос овој хрватској споменичкој трци (7), па је таблоидно ишчуђавање тим поводом у земљици Србији израз или необавештености или глупости ( а брука је и једно и друго ).

### УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Фонд стратешке културе је 2016. организовао скуп „Канонизација Алојзија Степинца: изазови и одговори“, са кога је објављен и изврстан зборник радова под истим именом ( саиздавач је „Бернар“ из Старих Бановаца ). Као један од учесника скупа и приређивача зборника, осећам се помало уморно од доказивања очигледних истина, попут оне да је Степинац за Хрвате и римокатолике ВЕЋ светац, да ће они довека гајити његов култ, и да комисија на коју је пристао врх СПЦ неће имати никаквог смисла, јер су сви процеси у вези са „блаженим“ већ завршени. Ипак, остаје питање: шта се дешава с једним делом србске институционалне елите? Зашто су тако бесловесни у својим причама о „дијалогу“ и „толеранцији“?

У својим чланцима сам већ више путе помињао случај Зорке Мандић из села Машвине на Кордуну, као парадигматичан за ову врсту Срба лишених историјске свести (које, како рече покојни Жарко Видовић, нема без свести о злу). У књизи „Свлачење висине“ (Београд, 2006.), наш психолог, професор др Јован Мирић, описује случај те Зорке. Године 1942, 7. маја, у њено село упада

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

Павелићева сатнија, која носи фесове са усташким знаком. Води их Мирко Радочај. Одмах пале цркву, а у сеоској школи кољу седамнаест жена, деце и стараца. Ухватише и две сестре: Зорку и Драгицу, од куће Мандића. Драгица на рукама носи двогодишње дете. Усташа из личког села Бриња, Антун, повео је сестре и дете да их ликвидира. Зорка застаје да тобож завеже опанак, а затим скаче на усташу и закоље га његовом сопственом камом. Спасавши себе, сестру и детенце, одлази у партизане, да настави борбу.

А 1943, Мирко Радочај се, после капитулације Италије, пребацује на партизанску територију и постаје члан Народно-ослободилачког одбора у свом селу. Пет година касније, Зорка Мандић удаје се бившег усташу, маскираног у партизанског одборника. Познаници је питају како је могла да пође за човека који је водио покољ у њеном селу. Зорка поносно одговара да су сад друга времена, доба братства и јединства, и да не треба све Хрвате оптуживати за злочине.



Има и једна анегдота из четничке емиграције. Да ли је истинита, не знам, али јасно говори о ономе чему сам се у овом чланку чудим. По тој причи, у истој кафани, негде на Западу, нашли су се бивши четници и бивше усташе. Наравно, свако у својој просторији, и са својим темама. У једном тренутку, припити четници падну у сентиментално расположење, и реше да позову Хрвате за свој сто, и да их, по старом србском обичају, чаште пићем. Један оде да их зове. Усташа се придигне од стола и каже му: "Па добро, колико ми вас Срба

## СТЕПИНАЦ ЗА ПОЧЕТНИКЕ

---

треба да побијемо да бисте схватили да вас мрзимо и да не желимо ништа да имамо са вама?“

И заиста: колико усташе и неоусташе треба да побију и протерају Срба, колико гласно да кличу химне усташком покровитељу Степинцу, па да Срби схвате да никакве комисије са Ватиканом никуда не воде, јер ће папском трону католички Хрвати ( које су и створили, углавном превера-вањем православних Срба ), увек бити милији од „источних шизматика“?

УПУТНИЦЕ ( ИНТЕРНЕТУ ПРИСТУПЉЕНО 13.2.2017)

1. <http://borbazaveru.info/content/view/9378/1/>

2. <http://www.fsksr.ru/fond-strateske-kulture/politika/jos-malo-o-razgovorima-o-nadbiskupu-aloziju-stepincu/>

3. [http://www.pilar.hr/images/stories/dokumenti/casopis\\_pilar/br\\_5/pilar\\_05\\_66.pdf](http://www.pilar.hr/images/stories/dokumenti/casopis_pilar/br_5/pilar_05_66.pdf)

4. <http://shp.bizhat.com/A.Stepinachtml>

5. <http://catholicsaints.info/blessed-alozije-stepinac/>.

6. [https://en.wikipedia.org/wiki/Archbishop\\_Stepinac\\_High\\_School](https://en.wikipedia.org/wiki/Archbishop_Stepinac_High_School)

7. <https://web.archive.org/web/20151010031646/http://arhiv.slobodnadalmacija.hr/20060207/sibenik01.asp>

